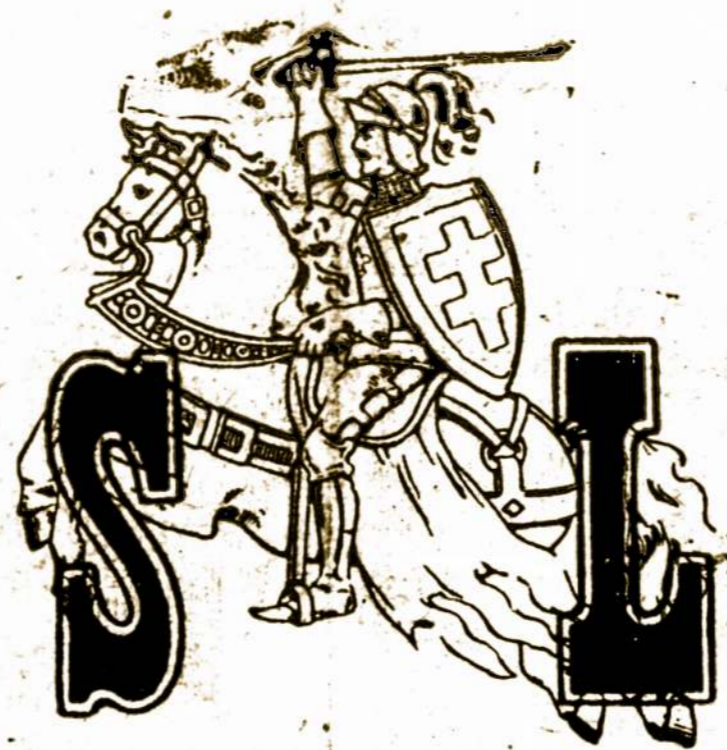

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 26

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS. 26 d. Birželio (June), 1924 m.

KAINA 5 CENTAI.

Vol. X.

NAUJO LIETUVOS MINISTERIŲ KABINETO PRIEMERAS TUMĖNAS

“Revolucija” Rhode Island valstijos legislatureje. Anglikasių riaušės West Virginijoje. Dideli karščiai ir viesulos vakaruose. Aidoblis tai skleidžia ligas Kalifornijoje. Rusijoje naujos žudynės. Amnestija Kubos kaliniams. Meksikoj politiškos riaušės didinasi. Lenkija iš Rusijos gavo 3000 “zvamų”. Louzianoj murinų riaušės.

LIETUVOS NAUJAS KABINETAS.

Washington, D. C. Lietuvos prezidentas užtvirtino 18 dienoj Birželio naują Lietuvos ministerių kabinetą, susidedantį iš šių ypatų: Priemeru, teisingumo ir vidaus reikalų ministeriu Antaną Tumėną, Žemės ūkio ministeriu Mikolą Krupavičių, Apšvietos ministeriu Leoną Bistrą, Užrubežių ministeriu Voldemarą Čarnickį, Finansų ministeriu Vytautą Petrulį, Krašto apsaugos ministeriu pulkininką Teodorą Dąkantą ir Komunikacijos ministeriu Bolį Šližį (šiuomi pasitvirtina Galvanauško gabinetu griuvimas. Red.). Lietuvos Respublikos Atstovybė S. V. A.

LENKAI ISTREMIĄ DR. ALSEIKĄ.

Vilnius, Lietuvoje. Lenkų-okupantų valdžia prisakė doktorui D. Alseikai ir jo žmonai doktorai V. Alseikienei, iki pirmo dienos Liepos išsikraustyti iš okupuotos Lietuvos, kurią lenkai vadina Lenkijos respublikos teritorija. Kadangi doktoras Alseika, kaip ir jo žmona, veikė didelius darbus Vilniaus lietuvių gyvenime, tad juos išstremdami lenkai užduoda didelį smugį Vilniaus lietuviams, kaip inteligentijai, taip ir praščiokėliams.

“REVOLIUCIJA” LEGISLATUROJE.

Providence, R. I. Rhode Island legislatureje tarp republikonų ir demokratų atstovų jau nuo naujų metų ėjo kiviščiai, bet pastaromis dienomis dalykai ir visai pablogo. Tarp vienu ir kitu kilo didelis lermas už porą bilių, kuomet demokratai susitarė neduoti republikonams kalbėti. Užvedimui tvarkos pašaukta keturi šerifai ir septyniolika policistų, kurie dabojo tvarką ir nieko ne išdabojo. Pašauktas barzdaskutis nuskust barzdą pirmininkaujantiui Tuopinui, užtiko laikraštį suvyniotą puodą su dvokiančiais gazais, kuris stovėjo po republikonų kedėmis. Keli republikonai nuo dvoko tuojaus apalpo ir likosi išgabantie viešbutin gydyti. Demokratai pasilikto “kovot” su likusiais republikonais, policistų saugojamais.

ANGLIAKASIŲ RIAUŠĖS VIRGINIJOJE.

Morgantown, W. Va. Brady Warner kasyklose kilo didelės muštynės tarp straičiuojančių anglikasių ir šerifų pagalbininkų, kuomet straičiuojančių žvalgams ant kalno uždegus medinį kryžių, buriai kitų straičiuojančių puolėsi mušt sargybas ir straičiuojančius, pasamdytus vieton unijistų, kurie nesutikdami dirbt 1917 metų išlygomis, išėjo straičiuojančių salė ir daugelis straičiuojančių namų sušaudyta automatiškų šautuvių šuviais. Serifas areštavo keturis (vieną iš jų sužeistą) straičiuojančius.

NEPAPRAŠTI KARŠČIAI SU AUDROMIS.

Chicago, Ill. Ohio ir Missisipi kloniais perėjo didelės viesulos su nepaprastai karšto oro bangomis. Pacioje Chicagoje trys žmonės krito nuo užgavimo saulės spindulių; Ohio valstijoje žuvo 17 žmonių dėl karščio ir viesulos griaujamų namų; Detroito du žmonės numirė dėl karščio; pietinėje ir šiaurinėje Kalifornijoje siautė didžiausi karščiai, koki yra žinomi Kalifornijos istorijoje; Pittsburghe keturi žmonės mirė nuo saulės spindulių užgavimo. Massachusetts ir New Yorko valstijas perbėgo karščio banga, kuri atmosferą iškėlė iki 90 laipsnių pavėsyje. Viduriniame New Yorko siautė didelės viesulos su perkunijomis, kurios apie tris milijonus doliarų nuostolio padarė telefonų ir telegrafų kompanijoms, išgriaunant stulpus.

AIDOBLISTAI PLATINA EPIDEMIĄ.

San Francisco, Cal. Prokuroro asistentas Fink skelbia, jog aidoblistai (I.W.W.) tyčiomis platina bakterijas gyvulių kojų ir snukių puvimo ligos, tam tikslui panaudodami šunis. Tas susekta iš aidoblistų siunčiamų pampletų, siuntytų iš Chicagos, kuriuose pasakyta, jog reikia Kaliforniją boikotuoti, kol kriminališkas sindikalizmas išgalės. Teisybės ministerija Washingtono rengiasi surengti tuojaus medžioklę aidoblistams Kalifornijos, Origono, Washingtono, Nevados ir Arizonos valstijose, kur aidoblistų daugiausia randasi.

RUSIJOJE NAUJOS ŽUDYNĖS.

Moskva, Rusijoje. Praėjusios savaitės gale Rusijoje atsibuvo visa eilė naujų teismo pasmerkimų taip vadinamų žvalgų, veikusių bolševikų valdžios nenaudai. Leningrade pasmerktas vyriausias “raudonosios” armijos štabo narys komandieras Mioduševskis, komandieras Žilinski, buvęs vedėju “raudonosios” armijos kariškos mokyklos, komandieras Maksimov, narys bolševikų kariškojo laivyno štabo ir komandieras buvusios carų kariumenės ir generolas Savinkov, buvęs kariškuoju ministeriu Kerenskio valdžioje. Visi pasmerkti sušaudymui. Minske pasmerkti septyni žmonės, kaltinti veikime Lenkijos naudai; du pasmerkti sušaudymui, kiti visokiems terminams kalėjimui. Vinicoje pasmerktas kapitonas buvęs carų kariumenėje Renulenko, kuris irgi veikė Lenkijos naudai. Apie šiuos pasmerkimus raštų paskelbta višose kariškių stovyklose, idant tuomi išgraudinus kariškius ir atbaidžius juos nuo panašių darbų, kokius veikė pasmerktieji.

DEMOKRATŲ SUVAŽIAVIMĖ RIETYNĖS.

New York, N. Y. Čia prasidėjo demokratų partijos atstovų suvažiavimas, kurio pacioje pradžioje pasidarė dvi priešingos pusės, arba Smitho ir McAdoo'o šalininkai. Suvažiavimas, kaip spėjama, baigsis dideliu truksmu, nes čia veikia ir radikalai iš vakarinių valstijų. Suvažiavime yra šeši šimtai delegatų, kurie turi 300 projektų “šalies gerovei”, iš kurių svarbiausiais yra tai prohibicijos klausimas, Ku-Klux Klanų ir radikalų ištekmės nustelbimas.

AMNESTIJA HAVANOS KALINIAMS.

Havana, Filipinuose. Valdžios paskelbta ir prezidento Zajas pasirašyta amnestijos aktas, kuriuomi iš kalėjimų paliuosuojama suvirštukstantis įvairios rušies kalinių. Tarp paliuosuojamųjų yra keliatas politiškių prasi-kaltėlių, bet didžiojoje tai kriminalistai, daugiausia užmušėjai. Taip daug kalinių paliuosuota, sakoma, nebuvo kaip sena Havanos istorija yra.

POLITIŠKOS RIAUŠĖS MEKSIKOJE.

Mexico City, Meksikoje. Politiškos riaušės Meksikoje nemažėja; nors kruvini susikirtimai tarp kandidatu ir prezidentus ne atsikartoja, tai vienok prie ko tai panašaus rengiamasi, nes susekta privatiškuose namuose sukrauta daug amunicijos pas dviejų pusių pasekėjus. Valdžia partraukė kelis tukstančius kariškių su kulkasvaidžiais i sostinę, iš kur kariumenė bus buriais išskirstyta i didesnius miestus, kad saugot gyventojus nuo insurgentų kovų, kokių laukiama apie Rugsėjo mėnesį, kada susirinks kongresas.

LENKIJA GAVO 3000 “ZVAMŲ”.

Varšava, Lenkijoje. Sulyg Rygos sutarties, jau seniau padarytos ir gana ilgai jos išpildymui nusitepus, iš Rusijos pargabenta 3000 bažnytinių varpų, kuriuos rusų kariumenė buvo išsigabenusi Rusijon, pasitraukiant kada vokiečiai artinosi prie Varšavos pasaulinės karės metu. Šitą “krautį” sutikta su didžiausiu džiaugsmu ir bažnytinių procesijomis. Vėlpa dabar bus išdalinti toms bažnyčioms, iš kurių rusai 1915 m. juos buvo išgabėję.

ITALŲ NESMAGUMAI ŠVEICARIJOJE.

Geneva, Šveicarijoje. Genevoj atsibuvo tarptautiška darbininkų konferencija, kurioje italai sukėlė didelį truksmą, kuomet kitų tautų darbininkai, kai jugoslava, vengrai ir kiti, atsisakė sėdėt vienuose suoluose su italais fascistais, kaipo susitarusiais Italijos parlamento nario (iš socialistų partijos) Matteotti žudysta. Italijos facistai negalėdami žodžiu pertikrint jais nepasiganėdinančius, pasiuntė nusiskundimo telegramą Italijos priemerui Mussolinui.

REPUBLIKONAI SENATORIAI PABEGO.

Providence, R. I. Dvidešimts legislaturenos senatorių, tuli jų su savo šeimynomis, išsikraustė iš savo buveinių ir persikėlė gyventi Rutland, kur jie žada gyventi tol, kol Rhode Island legislatureje kas nors sutvarkins demokratius ir jiems nebus pavojaus ten grįšt.

Iš S. L. A. seimo.

(Nuo mūsų korespondento) Birželio 23 1924.

S.L.A. 33-čias seimas prasidėjo šiadien, 10:26 ryto metu. Patikrinant delegatų mandatus buvo visa eilė senųjų S.L.A. veikėjų, prakalbų.

Mandatus priėmus delegatų, kartu su Centro valdybos nariais, užrekorduota 157; sulyg užsiregistravusių Centre, ir pirmą sesiją ne atvyko 22 delegatai. Gal atvyks vėliau. Tuom pirmoji sesija uždaris 12:30, nutariant antron sesijon susirinkt 2 valandą.

Antra sesija atsidas 2:15. Pakviesta pirmiausia kalbėt atsilankęs Wilkes-Barrės miesto majoras ponas Hart, kuris savo kalboje, prie humoristiškų išsireiškimų, ragino delegatus ir toliaus but ištikimais šalies piliečiais ir baigdamas išreiškė geriausius linkėjimus mūsų veikime, taipgi turėt “gerus laikus” jo mieste.

Sulyg programo prieita prie rinkimo įvairių subkomisijų. Čia sumanyta išbandyt spēkas dviejų pusių; nors S.L.A. yra tituluojamas nepartyviškumu, tačiau tai tik žodžiuose. Duota įnešimas, kad pirmininkas paskirtų visas komisijas sulyg savo nuožiuros. Čia iš kairiųjų pusės kilo truksmas. Po karštų ginčų prieita prie balsavimo. Už įnešimą balsų gauta 75, prieš 52 ir 30 delegatų nebalavo.

Toku būdu paaiškėjo, jog kairieji stovi tik vienu trečdaliu; ar tas trečdalis nusiramins, kol kas dar nežinia.

Kol pirmininkas susirinkio komisijas, buvo skaitoma praėjusio seimo protokolas, kuris ant vietos priimtas.

Paskelbus pirmininko nukirtas komisijas, pasirodė jos susidedant iš linkinčiųjų labo S.L.A. Pradžia padėta ant gerų pamatų ir tokiu būdu galima tikėtis, jog šis seimas daug naudingo Susivienijimui darbu nuveiks.

Antra sesija tuomi baigėsi 4:00 (nes tųjė pat salėje ruošiamą delegatų priėmimui vakarienė), nūtarus trečion sesijon susirinkt 9:00 ryto Y.M.C.A. salėje, nes Redington viešbučio salėje pasirodė ankšta.

IŠ DARBO LAUKŲ

—New York, N. Y. Pramonės rinkoje pradeda atsirast, nors nežymūs ženklai pramonės atgijimo; bovelnos atsiranda kaskart daugiau, geležies ir plieno reikalavimai, nors lėtai, pobiskį dauginasi. Odos ir medžio išdirbinių reikaalvimai irgi dauginasi. Todėl yra viltis, jog baigiantės vasaros mėnesiams, rinkose prisirinks pusėtinai medegos ir išdirbinių reikalavimų atsiartinant prasidės ir darbų didesnis judėjimas. Žinoma, darbai ne parsidės nuokart visu smagumu, bet jie gerinsis laipsniškai, lėtai.

—Ludlow, Mass. Ludlow Mfg. dirbykla, samdanti apie 3000 darbininkų, savo biulitėne paskelbė jog dėl pramonės sumažėjimo dirbykla uždaroma iki 8 dienių Liepos ir visi darbininkai iš darbo paleidžiam.

—Millbury, Mass. H. W. Hakes mfg. Co. paskelbė, jog iki pramonės pasigerins, visi darbai bus leidžiami tik po tris dienas per savaitę.

—Paterson, N. J. Visi samdomi barzdaskučiai ir plaukakirpiai, išėjo straičkan, reikalaudami savo darbdavių mokėt jiems savaitinės algos po \$28 ir 50% už įeigų perviršių \$40 ir nustatymo darbo užbaigimo visomis dienomis 7 ir subatos vakarais 9 valanda.

—Pittsburgh, Pa. Pennsylvania System ir Big Four geležinkelių taisyklų ir ofisų darbininkai, sutartinai pareikalavo kompaniją pakelti algas po 10c. per valandą. Kompanijos teisinasi negalėjimu reikalavimus išpildyti šiais pramonės nusilpnėjimo laikais, gi darbininkai rengiasi pasilikti prie savo reikalavimų.

—Worcester, Mass. Gatvekarių kompanija, sutikus pakelti algas ir sumažinti darbo valandas, pradėjo atstatyti konduktorius ant ilgesnių linijų, tarp Worcesterio ir aplinkinių miestelių, paliekant jų pareigas atlikti motormonams.

—Woonsocket, R. I. American Wringer kompanija, samdanti 400 darbininkų, prie gręstuvų išdirbimo, nuo 7 d. Liepos sumažinama

visiems algos dešimtu nuošimčiu.

—Springfield, Mass. American Bosch Magneto kompanija suspendavo visus darbus ir iš darbo atleido darbininkus dviem savaitėm poilso; tikimasi per tą laiką gauti naujus užsakymus, idant galėjus tęst toliau darbus.

—Thompsonville, Co. Bigelow-Hartford divonų audykla, išbaigus visus užsakymus, iš darbo atleido visus darbininkus (4000 žmonių) iki 7 d. Liepos, nes ikišiol daugiau užsakymų negauta.

—New York, N. Y. The Atchison Topeka & Santa Fe geležinkelio kompanija visose vagonų ir garvežių taisyklose ir dirbyklose, paliepė darbus leist penkias dienas per savaitę.

—Lowell, Mass. Massachusetts audykla, samdanti 2800 darbininkų, paliovė dirbusi iki 14 d. Liepos, nes išbaigus visus užsakymus, neturi ką veikti.

—Lawrence, Mass. Everett audykla, negaunant užsakymų savo išdirbiniams, sulaukė darbus ir iš darbo atleido visus darbininkus pasilsėt iki 14 d. Liepos.

—Whitinsville. Whitins Machine Works, kuri visuose savo skyriuose per pastaruosius kelis mėnesius leido darbus keturiomis dienomis per savaitę, dabar darbininkams prisakyta dirbt po penkias dienas. Tai pirmutinis ženklas darbų pasigerinimo geležies ir plieno išdirbystėje.

—Manchester, N.H. Manchester, Nashua and Derry elektrikinio geležinkelio kompanija sutiko pakelti algas motormonams ir konduktoriams: dirbančioms motormonams su konduktoriais vienam vagonė, po 6c. ir motormoramams, kurie nauja be konduktorių pagelbos, po 7c. per valandą.

EXTRA

Marė Adomkaičiūtė, 19 metų amžiaus, gyvenusi po No. 11 prie Ellsworth gatvės, Worcesteryje, prigėrė utarinko vakare besimaudydamą Quinsigamond ežere prie Lietuvių Apšvietos Bendrovės parko.

Žinios iš Lietuvos

Nenusisėkusi vagystė.

Tilžė, Mažoji Lietuva. Panemunės muitinijos knygvėdys M. Stimbra, kuris buvo paglemžęs 46,475 litų ir 11c., kuriuos jis gabenęs Tauragėn ir paskui pabėgo Tilžėn, Lietuvos policijos priviliotas nuvyko Panemunėn ir ten likosi sumintas ir perduotas Pagėgių kriminališkai policijai.

Ankstyva bulvekasė.

Lioliai. Dvarininkas Ivanavičius šiuosmet pradėjo ankstyvą bulvekasę... Pradžioje bulvės jis kast net Balandžio mėnesyje. Mat dėl bjaurių orų ir kitokių aplinkybių pernai jo bulvės likosi nekastos, o kad žiema buvo gilī, tad bulvės laiminga peržiemavojo žemėje ir pavasaryje jos imta kast.

Nelaimingas nuotikis.

Siauliai. I Pagūzius Z. Kupelis atvežė pas M. Dambrauską dvi geležines staines, idant jų dugnuose išgręžus skylės kranų pritaisymui. Pirmajai gręžiant skylę, dugnas eksplodavo taip smarkiai, kad ekspliozijos nuplėstas dugnas, lėkdamas augštin, užgavo Dambrauską galvon taip baisiai, kad smegenys išstėkėjo.

Perkuno darbiai.

Lazdijai, Seinų apskr. Apie Lazdijus šiuosmet labai veikia piktasis perkunas. Pačiuose Lazdijuose jis sudegino ukininko Kazlauskio grincią; Panarvėje trenkė per langą grincion ukininko Bloznelio ir užmušė dešimties metų vaiką; Giraičiuose perkunas sudegino Bloznelio triobas. Kitose vietose perkunas irgi daug atsižymi savo darbais.

Vilniečiai laukia lietuvių.

Vilnius. Čia žmonės tylo, su baime, vienas kitam pasakoja, jog netrukus ateis Lietuvos kariūmenė užimt Vilniaus kraštą. Net viena lenkė, valdininko žmona, su nuoganda sakosi prieš lietuvių ji nieko neturinti kaip prieš žmones tik prisibijanti vieno dalyko, ir tai to, kad lietuviams kraštą paimus, jos vyras neteks vietos...

Nuteisė redaktorių.

Vilnius. Vilniaus apskričio teismas pasmerkė penkiems mėnesiams kalėjimą „Vilniaus Kelio“ redaktorių Joną Kulkį, už atspaudimą laikraštį eilų „Vilniaus“ 600 metų sukaktuvės. Byla nagrinėta prie uždarytų durų. Leista nuteistam Kulkui apešiot, bet kol tas užsistatys 300 auksinių užstato, geruostas Lukiški kalėjimam kad nepabėgtų.

Nedoras sunus.

Siauliai. Pakartuvėse Jonas Labinskis susinėšė su Pakalniene, kurios vyras negrįžo iš kariūmenės. Labinskio motina, matydama savo sunų netinkantį elgančią, ir suguluyei viską iš namų nešant, ėmė jį draust. Nedoras sunus supyko ir pa-

sigriebęs kirvi norėjo ją nukirsti; motina matydama pavojų, kiek galėdama, šoko bėgt per duris. Kirvio smūgis nukirto jai koją. Nedorasis Jonas policijos tapo sumintas, motina guli ligonbutyje.

Užsidarė laikraštis.

Tilžė (Lietuva mažoji). Čia užsidarė vienas senųjų laikraščių „Tilžės Keleivis“. Buvo tai laikraštis gana senas ir visais atžvilgiais lietuviams bergždžias. Jis savo skaitytojus vedė konservatizmo keliu—prie suvoktėjimo. Tarp lietuvių pastarais metais patriotizmui pakilus, „Tilžės Keleivis“ nerado paramos ir todėl turėjo žlugt.

Krata lietuvių bendrabutyje.

Vilnius. Nakties viduje, policija apstojo lietuvių mokinių bendrabutį Ponomatu, ir padarė kratą, įieškant neva kokių tai politišku žvalgu. Krata tęsėsi per tris valandas. Mokiniai, kaip maži taip ir dideli, buvo tempiami iš lovų ir stumdomi. Kiekvienas turėjo parodyt savo pašportus. Ko įieškota, visgi mieko panašaus nerasta ir žandarai išėjo lyg šmotą muilo sugrauzę.

Išvažiavo Palestinin.

Kaunas. Penktadienį, 2 Gegužės išeinančiu į Virbalį traukių iš Kauno išvažiavo į Palestiną keliolika žydų šeimynų. Jų palydēt į stotį susirinko didelė minia kauniečių žydų, kurie su iškeliaujančiais ir Pažadėtąją žydų žeme, labai gyvai ir išpuodingai šnekučiavosi. Sujudęs eit trukiui iš vietos, iškeliaujantieji ir tolimą kraštą garšiai ėmė dainuot, turbūt žydų himną.

Grazus pavyzdys.

Lietuvos sunus.

Iš laikraščių.

—Republikos prezidentas sugrįš apie Birželio pabaigą, nes jo sveikata eina geryn. Taip pranešama iš gerai informuotų šaltinių.

—Leidimai ukiais pirkliaut. Klaipėdos krašte uždrausta be valdžios leidimo ukiais pirkliaut. Tokius leidimus duoda apskričių viršininkai (landratai).

—Statys naują radio stotį. Birželio pradžioje francūzų bendrovė pradėjo statyti Kaune naują radio stotį. Darbas bus pabaigtas šių metų Lapkričio mėnesyje. Naujoji radio stotis galės siųst radio žinias 3.500 kilometrų, o radio telefonu iki 2.000 kilometrų.

—Mokesnis už pristatymą pašto perlaidų nustatytas nuo Birželio 1 d. toks: už pristatymą įvairių laiškų ir pašto perlaidų, nežurint jų sumos, bus imama po 50 centų.

—Susirgimų skaičius. Per pirmąjį 1924 metų bertainį Lietuvoje įregistruota 4.645 limpančiomis ligomis.

—Lenkų šventė. Kaune Gegužės 3 d. Tą dieną kaip

tik išpuošė lenkų valstybės šventė—paskelbimas 1791 m. konstitucijos, kuria sulgiinama bajorai su žemesniais luomais. Nors ši konstitucija, kaip Suvalkų sutartis, neįvykdyta, tačiau lenkų patriotams, gyvenantiems Lietuvoje, duoda progą girtis amų laikų palaikais.

—Prieškarinės ir dabartinės kainos. Palyginus prieškarines kainas su dabartinėmis, pastarosios yra pakilę: javų produktai 53%, gyvuliai ir paukščiai arti 5%, žuvis mėsa ir jos produktai virš 30%, pieno produktai 29%, bakalėjos prekės 31½%, kailiai, oda ir jos dirbiniai virš 30%, manufaktūra 61%, statybos medega 27%, kuras 39 nuošimtis.

Pragyvenimo minimumas, palyginus su prieškariniu, pabrangė virš 35%.

—Degtinės gamyba. Per pirmus šiu metų 4 mėnesius pagaminta 1.896.659 litrai 40° stiprumo degtinės ir 97.649 litrai 95° spirito. Per tą pat laiką parduota 1.803.407 litrai degtinės ir 80.917 litrų spirito, viso 10.462.195 litų suma.

—Kariškas stovis. Okupacijos kariūmenės vadov gen. Rydz-Smigly įsakymu, Vilniuje, Balstogėje ir Novogrūde paskelbtas karės stovis. Policija ir žandarmerija pereina kariūmenės vadov žinion. Demarkacijos linija iš Lietuvos pusės ir rusų rubėžiū stiprinami.

—Statys „kresų“ karės bazą. Vilniaus lenkų laikraščiai praneša, kad lenkai Vilniuje statysią amunicijos sandėlius. Tam tikslui bus klausavinta 4 hekt. priklausiančios Jachovičiui žemės.

—900 milijonų zlotų tvarka palaikyt. Šiais metais Vilniaus magistratas turės išleisti 900 milijonų zlotų (5½ zlotai—1 doliaris) miesto policijos išlaidų. Tuo tarpu gi Liublino miestats tvarkos palaikymui išleis tik 150 milijonų zlotų.

—Nubaudė redaktorių. Vilniuje uždaryto savaitinio laikraščio „Ziemia Oicista“ redaktoriūs Tadas Jasus, Vilniaus okupantų teismo nubaustas 300 zlotų pabaudas arba trims mėnesiams kalėjimo. Kaltinama buvo už straipsnį „Judošiū darbai“.

—Popiežiū atmetė kun. Petronio skundą ant lenkų prezidento kapeliono Takaževskio. Kun. Petronis iškelta i Daugeliškį, o Šventonių dzeikonų paskirtas kun. Vaišutis, Daugeliškio klebonas.

—Apdovanojo šunų dresiuotoją. Dvarininkas Meištaavičius, žymus Vidžių apylinkėje kaip šunų dresiuotojas, Vilniuje apdovanotas kryžiumi, kaip „pasidarbavęs“ prijungiant Vilniją prie Lenkijos. „Trimitas“.

B. LIETUVOS ŠAULIŲ ATSTOVO ATSIŠVEIKIMO ŽODIS.

Brangūs Amerikos lietuviai, šaulių rėmėjai: Pabuvę Jūsų tarpe kiek ilgesni laiką grįstu Tėvynėn. Išvažiuojant, lydi mane prie Jūsų visų daug broliško prisirišimo ir dėkingumo jausmų. Nors norėčiau kiek-

vienam Jūsų atskirai, neturiu galės šiamė manō atsišveikinimo raštelyje pasakyti savo prielankumo ir padėkos žodelį už šaulių rėmimą; Jūs tukstančiai. Smulkiau Jūsų vardai bus pažymėti Šaulių Centro Valdybos spaudinamoje gautų aukų apyskaitoje. Man tuo tarpu prisieina pasitenkint paminėjimu bent Jūsų organizacijų ir jų vardu, be kurių pritarimo ir pagelbos, manō, kaipo šaulių atstovo, misijos negalima būtų skaityt nusi-sekusia.

Taigi pirmiausia turju pažymēt dabartinį Lietuvos konsulį New Yorke, anuomet finansų ministerijos įgaliotinį dr. J. Bielskį ir buvusį Lietuvos atstovą V. Čarneckį, kurie kaipo mūsų valdžios žmonės, savo atdirtetu ir pagelba teikė didžiausią manō darbuį pasipirti. Didžiai dėkingas esu visoms buvusioms paskolos stotims, kuriōs didžiausioj dalyj man rengė prakalbas, A.L.R.K.Federacijai, o ypač jos Chicagos skyriui, už taip didelį pasidarbavimą šaulių labui ir surinkimą jiems didelės sumos pinigų, Amerikos Lietuvių Piliečių Sąjungai už gausią auką, lietuvių

laikraščių redakcijoms, kuriuos Sauliams pritaria ir juos remia. Visiems šaulių rėmėjū buriams Amerikoje, Lietuvos Vyčių draugijai, abiem Susivienijimam Lietuvių Amerikoje, kun. J. Zidanavičiui ir visai Amsterdamo, N. Y. lietuvių kolonijai, kuri sulyg savo skaičiaus, beabejo, man esant Amerikoje, užēmė pirmą vietą Lietuvos šaulių rėmime. Ir visi, visi, kurie aukavote manō atstovaujamai šaulių Sąjungai, jos švartiems uždavinijams įvykdyt, ar savo brangū laiką, ar tai sunkiai uždirbtą pinigą—priimkit manō didžiausios padėkos ir pagarbos išreiškimą.

Dėkoju Jums visū Lietuvos šaulių vardu. Jūs davēt jiems galę už Lietuvos laisvę kovot ir laimēt praeityje. Jūsų parama galingi šauliai neabejoja, kad netolimoje ateityje ir priešū pavergtiems lietuviams mūsų gražioje Tėvynėje prašvis nepriklausomybės dienos.

Pasilikit visi sveiki ir priimkit manō nuosirdžius linkėjimus kuogeriausios kloties.

laikraščių redakcijoms, kuriuos Sauliams pritaria ir juos remia. Visiems šaulių rėmėjū buriams Amerikoje, Lietuvos Vyčių draugijai, abiem Susivienijimam Lietuvių Amerikoje, kun. J. Zidanavičiui ir visai Amsterdamo, N. Y. lietuvių kolonijai, kuri sulyg savo skaičiaus, beabejo, man esant Amerikoje, užēmė pirmą vietą Lietuvos šaulių rėmime. Ir visi, visi, kurie aukavote manō atstovaujamai šaulių Sąjungai, jos švartiems uždavinijams įvykdyt, ar savo brangū laiką, ar tai sunkiai uždirbtą pinigą—priimkit manō didžiausios padėkos ir pagarbos išreiškimą.

Dėkoju Jums visū Lietuvos šaulių vardu. Jūs davēt jiems galę už Lietuvos laisvę kovot ir laimēt praeityje. Jūsų parama galingi šauliai neabejoja, kad netolimoje ateityje ir priešū pavergtiems lietuviams mūsų gražioje Tėvynėje prašvis nepriklausomybės dienos.

Pasilikit visi sveiki ir priimkit manō nuosirdžius linkėjimus kuogeriausios kloties.

A. Žemaitis, buvęs Liet. šaulių Atstovas Amerikoje.

Lietuvos atstovybės paskelbimas.

Pranešimas.

Lietuvos Respublikos Finansų Ministerio nusistatymu ir Užrubežinių Reikalų Ministerio sutikimu, nuo šių metų Liepos mėn. 1 d. Lietuvos Laisvės Paskolos prėnoskių kuponų apmokėjimas ir bendrai visi reikalai dėl minėtos paskolos pavadama Lietuvos Respublikos Atstovybei Suvienytose Amerikos Valstijose. Tač, visų šuinteresuotų prašoma visais tais reikalais kreiptis Lietuvos Respublikos Atstovybėn, (2622—16th Street, N. W., Washington, D. C.)

Darbo pagreitinimui prašoma: Laiskuose dėl L. L. Paskolos jokių kitokių reikalų neliest, ir 2) Malonēt idēt savo adresu užadresuotą voką (konvertą). Atskaitos dėl prisiųstų per Atstovybę aukų bonais ir kuponų įvairiems Lietuvos reikalams, bus Atstovybės kas mėnesis skelbiamos Amerikos lietuvių spaudoje.

K. Bizauskas, Lietuvos Rep. Atstovas S. A. V.

Dėl Lietuvos šmeižimo paskalų.

Pastaruoju laikū užrubežio spaudoje pasklido žinios, kad Lietuva ruošia ginkluotus būrius, kurie pereina demarkacijos liniją ir užpuola kaimus, esančius lenkų pusėje. Dėl tokių lietuvių darbu, lenkai esą buvę

Be to lenkų skleidžiama, kad ekonomiška Lietuvos padėtis pasvirusi, litas pradėjęs krist, kad finansų ministeris Petrusis su didele pinigū suma pabėgęs i užrubežius ir tt.

Lietuvos republikos atstovybė yra šiuomi įgaliota viešai paskelbt, kad visos tos žinios nėra teisingos ir turi provokacijos pobudžius. Taip pat Lietuvos valdžia nėra gavusi jokio rašto iš Ambasadorių Konferencijos.

Tautų Sąjungai išrišus Klaipėdos klausimą Lietuvos naudai, lenkai pradėjo per užrubežiu spaudą akciją prieš Lietuvą. Lenkų akcija eina dviem kryptim: politiška ir ekonomiška, ir visa tai daroma, kad deskre-ditavus Lietuvą ir sumažinus užrubežiuose pasitikėjimą Lietuvos ekonomiška padėcia. Tad lietuvių laikraščiai perspėjami dėl tilpusių, ypač lenkų laikraščiuose informacijų.

Kaunas. Birželio mėnesio 10 d. pasirašyta preliminarine prekybos sutartis tarp Lietuvos ir Holandijos.

Lietuvos Rep. Atstovybė S. A. V.

NESVAIGINK SAVO KUDIKIŲ.

Geriau leisk kudiškui verksti, negu pripildyti jį su narkotikais nuodais, kad „sūnaitėlis“ jo skausmą patiriantį nuo netvarko esančių vidurių. Dar geriau—nuokite jam truputį

BAMBINO

—Viršūnė, baldas—sūnaitėlis, šio vidurių paltūnė. Jame nėra svaigutų. Nėra narkotikų. Jis yra tik lengvai veikiantis kombinacija, padaryta iš darbuvių žmonių, kuri paverčiai nuo vidurių užkandimo, vidurių dieglio, mūšingio. Kudiškui nepažeis jį, ne net prasidėjus. Jis atpažinti parduoda Bambino—38c. už butelį, arba pastūkite tiesiai i laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

AR ESATE MĖGINĘ TEPALAS

Severa's Esko

NUO NIESTANČIŲ IŠBĖRIMŲ?

Kaina 50 centai

PARSIDUODA VISOSE APTIEKOSE.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

SEIMYNINKĖMS KELRODIS

Rašo ISABELLE KAY

Lietuvė seimyninkė Amerikoje visados trokšta gaut patarimų pagerinimui jos žinojimo atlikti neįtant pareigas kaip seimyninkė ir motina. Šitose skiltyse kas savaitę tilps straipsniai, kurie bus įdomūs kiekvienai Lietuvei seimyninkei.

RUDYKLĖ No. 7

Virimo receptai

Sėlenos dabar patapo vienas iš reikalingiausių maisto padarų tarp daugelio Amerikos žmonių kadangi jos palpuosuoja nuo užkietėjimo ir toksikių nuody. Gydytojai šiadien pataria naudoti Sėlenas prie valgių ruošimo. Sėlenos turi garų skonį su pienu arba grietine. Jas taipgi galima naudoti prie bilė kokių receptų. Apačioje telpa receptas, kuris jums patiks.

SELEN* BANDUKES

4 šaukštai sėlenų
¼ puskvortės pieno
4 šaukštai miltų
1 šaukštas prieskonių
1 šaukštas sviesto
1 šaukštas kepamo pouderio
1 šaukštas cukraus
2 kiaušiniai
1 žiupsnis druskos.

tu naminės ammonijos i du galonus vandeno. Sumirkink plėtmus iki jie pasiluosuos ir paskui išskalbk paprastu budu. Seniems plėtmams ammonija yra geriau negu muilas. Bandyk džiovint vilnonius blankečius ant langatiesių temptuvų, jeigu nori, kad jie turėtų savo paprastą ilgį ir plotį. Jeigu langatiesiems pavelsi išdžiūt pinai pirm istempimo, jos ilgiau išsilaiskys švartūs.

Visada turėk minkštą skarulį poranką aprinimui peilių, šaukštų ir šakučių. Baltas nešiojamas flanelis tam tinka, nes jis yra minkštas ir lengvai išmauojamas šiltam, muluotam vandenyje.

Grožės patarimai

Moteris šiandien kreipia daugiau atydos i Ypatička Gražumą negu seniau budavo. Jos žino, kad gera sveikata ir išvaizda, tinkamas gyvenimas ir mąstymas yra pamatiniai dėsniai ir kad mažaisi dalykėliai su tuo rišantiesi yra lygiai svarbus kaip ir didieji. Partarina jums rinktis tuos dalykus, kurie patinka jums pažiurai. Nepirk žiurėdamas pagal kainą. Juo pigesni dalykai, kuomet reikia juos pasirinkt, ypatingai dėl toleto naudojimo, gali būt blėdingi ir kenksmingi jums negu tie keli centai, kurie išėitū daugiau už geresnius mokant.

Ypatička sveikata

Vazelinas yra tyras natūralis produktas, kuris tinka ir užpildo odos reikalavimus, kaip niekas kitas. Jis jeina i odos skylutes ir įneša ypatingą savo vaistingumą, ar tai būtų karbiška rugštis, menthol ar boracis rugštis. Nelaimės atsitinka seimynose kasdien—įsirdėskimas, išspjovimas nudeginimas ar putrynimas. Skausmai išpučia galva, dantįs, gerklę gelia, neuralgija—mažos bėdos ne taip didelės savyje, bet gana nemalonios ir reikalauja kokios nors pagelbos tinkamu budu. Tie atsitikimai kaip tik galima palengvint su Vazelinu.

Suite 71. Tel. Park 7686.

Dr. Ruth F. Bernot
Lietuvių Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main Street,
Worcesterjy,

J. L. Pašakarnis
Lietuvių optometristas
ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSON, Advokatas
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėje. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje, taip Europoje.
390 Main St., Room 391—392, Worcester, Mass.

TIRES—TUBES!

Jūs galite nusipirkt arba sutaisyt savo taterius, vienatinišje Rusiška-Lietuviškoje sankrovoje.

Akron Tire Service Vulcanizing Co.
251 Shrewsbury Street,
Worcester, Mass.
Nikolai Šalimas—savininkas.

APTIEKA
Vienintėlis Lietuvis Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaiso su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalius vartojam pirmos rūšies. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų

Norsidami sučdyt pinigūs ir sveikata, visados kreipkitės i mūsų aptieką; kuriams nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisisiūsim reikalingus vaistus per ekspres.

A. BUDREVIČIUS
PROVIZORIUS,
122 Millbury St., Worcester, Mass.

„Skrom“ P. Lėpneviciaus Ikrasta gyduolės dar esant jam Lietuvoje.

NEPASIDUOKITE REUMATIZMUI!!!

Reumatizmas dabar labiausiai žmogui įkreija, kada oras nuolat mainosi. Bet nepasiduokit! Gyduolės „Skrom“ yra pagyde daugėli žmonių, kuriems pinigų ir laika sutaupinio. Šimtai žmonių pasigėbėjo vartodami „Skrom“. Jų pavardės ir adresus mes jums prisiusime dėl persitikrinimo. Jeigu jūs sergate reumatizmu, nepasiduokite. Rašykite pas mus, mes prisiusime kiti stebuldingu gyduolė. Nėlauk ir nekentėk be reikalo. Bonkuts „Skrom“ 1 dol., su pristatymu \$1.25.

M. Paltaavičia,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIS
The Lithuanian Weekly published every Thursday
M. PALTANAVICIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States \$2.50
In Foreign Countries \$3.00
Single copies 5 cents.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvėrgais, leidžiamas
M. PALTANAVICIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose \$2.50
Kitose valstybėse \$3.00
Pavieniai egzemplioriai 5 centai.

Entered as Second Class matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

MOMENTO SVARBUMAS IR JIEŠKOJIMAS KALTUJŲ NELAIKU.

Galiaus paaiškėjo, jog Lietuvos ministerių gabinetas istikrujų griuvo. "Lietuvos Žiniose" pirmiausia pasirodė žinios su nepasiganėdinimu Vailokaičio agitacijos...

jas, galės tai padaryti užėmęs vietą, o jei ir galėtų tai padaryti, tai visgi laikas bus nuvilkytas, nutęstas toliau ir tuomi visas dalykas sutrukdytas.

Kaip ten dalykas nebuvo ir kas kaltininku nebuvo tokio krizio, visgi tai yra įjėškimas kaltininkų nelaiķiu ir įjėškimas išeities gana vėlyvas.

Iš kitos pusės dalykas su lenkais. Lenkai stovi gana silpnai. Francuzijos valdžiai patekus kitos pusės žmoniems, Lenkija ypatingai nusiminė, ir pasijutus ji be užvėjos, be abejonės butų netrukus ji pasiūlyt Lietuvai taiką, ir tuomi ji butų davus progą Lietuvai skaitytis laimėtoja; Lietuva butų galėjęs pareikalaut greitai atidavimo Vilniaus ir už ji susitaikius, Lietuvai pavojus iš pietų pusės butų pranykęs.

sipažis, o kol tas bus atsieta, gali išsistat kantrybė ir todėl pasirodyt antras krizis. Juk žinome, kad naujį gabinetą labai retai apstovi ir tankiausia pradėję darba, nusigasta ir griuva.

Nauja spekuliacija.

Rusijos bolševikų valdžiai pradėjęs užrubežiuose prisimti carų skolas (taip susitaikyta su Anglija ir Hinija), Azijoje atsidarė nauja spekuliacija sensaisiais Rusijos carų rubliais, kurie superkiojami Japonijoje, Hinijoje, ir net Kuboje.

Šią spekuliaciją kažkas sau aiškina, jog monarkistams užrubežiuose pradėjęs gyvsnį veikimą, ir Vokietijos ekskaizerių nerimstant "nelaisvėje", yra tikimasi grizimo Vokietijos ir Rusijos monarkijos, ir todėl jų pinigai rankiojama, nes jie bus reikalingi jei ne šiadien tai rytoj. Dalykas vienok tikresnis yra tai bolševikų sutikime tuloms valstybėms mokėt carų skolas.

Ir tokių atsirado.

Ikišiol tarp Amerikos lietuvių atsirasdavo žmonių su provokatoriškomis tendencijomis (paveizdan kad ir Varpas), kurie laikas nuo laiko apšmeiždavo ir melavimais nuplėsdavo kam garbė, bet pastaruoju laiku toki pradeda atsirast ir Lietuvoje. Pav. kuomet iš Amerikos pradėjo rengtis buris lietuvių šią vasarą atlankit Lietuvą, su tais ir ponas Liutas, pirmininkas ALTS, "Šiaulių Naujienose" vienas anonimas prapliupo: Svečiai svečiams nelygu. Štai kad ir p. Liutkauskas, kuris yra atsizymėjęs Lietuvos bjaurojimu, dergimu ir keikimu, ir ko jis dabar čia atkeliaus? Ar pasisemt daugiau paplavų ant Lietuvos? Toki svečiai kaip Liutkauskas, turėtų but įvertinami kuomet Lietuon atvyks...

Liuta pažįstame nuo keliolikos metų, girdėjome jo viešas prakalbas ir turėjome daug kartų pasikalbėjimus ypatingai, bet niekad iš jo burnos negirdėjome netik kad nieko dergiančio ar keikiančio Lietuvą, bet ir mandagiai ką nors nepasiganėdinančio prisitariant. Vieton, jis visuomet stoja už Lietuvą, už jos valdžią ir lietuvių tautą. Kitaip tariant, jis yra Lietuvai gero linkintis ir veikiantis žmogus.

Kaip visi šmeižikai ir svetimos garbės draskytojai, taip ir šis anonimas, apšmeižęs poną Liutą, remiasi ne faktais, tik ko nors gėrdėjimais, ir tai to ką nesupranta. Čia, rodosi, šmeižikas mintyje turėjo poną Ivaškevičių, prieš kurį anąmet tuli Lietuvos laikraščiai nemaloniai atsiliepė, kuomet tas ten ką šurkštesnio pasakė. Prisimindamas dabar tai anonimas, numetė sauja purvų į kitą žmogų.

Turbut tik pavydas.

Kunigas Kazys Ambrozačis "Dirvoje" pasakė pamokslą apie nuopelnus, neseniai Chicagos kardinolo monsegnoru paskirto kunigo Krušos. Papasakojęs jis kaip kunigas Krušas mažai yra nuveikęs lietuviškoje parapijoje (Waukeganė, Chicago Heights ir Chicago), atkreipia domą, jog monsegnoras laipsnį kunigas Krušas gavo ne už savo darbus, tik už pinigus.

Kad už pinigus jis galėjo gaut monsegnor laipsnį, nėra jokios abejonės, nes simonija (pirkimas gėresnių vietų) veikia pas visų tautų ir tikybų dvasiškių jau nuo seniai, ir todėl kunigo Ambrozačio apie tai papasakojimas dabar nėra jokia naujiena, kaip lygiai ir nesvarbi; jei už pinigus gali pirkintis sau vietas, laipsnius, svetimaučiai, ant lietuvių vyraujanti dvasiška, tai kodėl negalėtų ką tokio nusipirkti lietuvius.

Be to dar reikia pridurt, jog ne vienas iš lietuvių kunigų supylė katedroms lietuviškų pinigų gana daug, galbut daugiau negu kunigas Krušas, o vienok apart geresnės parapijos daugiau nieko negavo. Krušas buvo gudresnis už kitus, nes jis igijo autoritetą didesnį. Jis yra pirmutinis lietuvis monsegnoras, savo politika pralenkęs daug už save senesnių ir turtingesnių lietuvių kunigų. Nors lietuvių tautai iš to nė šilta, nė šalta, vienok mes tai priskaitome prie lietuviams katalikams šiokiu-tokių pliusu, gi pasakojimą apie tai, kad tai pirkta už pinigus, mes vadiname tik lietuvišku pavydu laimėjimo savo konfratui.

"Revolucija".

Rode Island legislatorijoje išliko "revoliucija" tarp pėsėdžiaujančių demokratų ir republikonų. Demokratai nedavė savo oponentams kalbėt ir ką anie kalbėjo, šie viską smerkė, nepripažintant jiems nieko. Kad apsaugojus nuo mustynių, pašaukta keturi šerifai ir svađronas policistų, kurie vedė tvarka. Feliksas Tlo-

pin sėdėjo kedėje ir dabojo, kad kokio republikono apeliacija nepereitų; vakarui jau esant, gubernatoriui reikėjo eit nusiskust barzdą, bet jis nėjo, nes buvo baisu, kad republikonai ką nelaimėtų, tad policistas atvedė barzdaskutį, kuris ant vietos atsargų gubernatorių apskuto, susukavo ir vėl paliko kedėje...

Iš to sprendžiama, jog priėjus prezidento rinkimams, tarpe partijų kilis ne vienoje vietoje tikrosios raitynės, vietomis gali kilt ir riaušės tarp mažesniųjų politikierių, o tarpe didesnių net abejotina, ar ne atsitiks tas pats, kas neseniai atsitiko Meksikoje, kur panaudota net tam tikros spēkos.

Teiks informacijas.

Lietuvos atstovybė Washingtone, per "Vienybę" visoms Am. lietuvių laikraščiu redakcijoms prisizada ateityje teikt informacijas apie svarbesnius nuotikius Lietuvoje; informacijos bus teikiamos tokios, kokias atstovybė gaus iš Lietuvos žinių agenturos "Elta".

"Eltos" informacijos iš dalies mums jau žinomos; jos surankiojamos daugiausia iš laikraščių ir siunčiamos pačtu, kuriuom kelionė kartais užsitęsia gana ilgai. Bet visgi tokios informacijos reikš daugiau negu tylėjimas apie nuotikius Lietuvoje, kartais ir gana svarbius, kadangi jos paeis iš daugiau patekėtinų šaltinių negu kokios yra svetimų laikraščių korespondencijose, kuriomis Amerikos lietuvių laikraščių redakcijoms tenka tankiai naudotis ir abejot apie jų teisingumą.

Gaila betgi, kad atstovybė negali iš Lietuvos gaut greitesnių žinių.

Pakeitė vardą.

Negalime tikrai pasakyti kuriuose (bene 1915) Wilkes-Barre, Pa. pradėjo eit mėnesinis leidinis, pavadinamas "Booster", kuris po tulam laikui persikėlė į Chicagą ir ten jis pasidarė didesniu.

"Booster" spaudinamas angliška kalba, dvasioje lietuviškai-patriotiškas. Jo tikslas čigimius lietuvius supažindint su lietuvių tautą, jų tėvyne, istorija ir tam panašiai. Jis savo gyvenime labai gražaus ir pagirtino darbo atliko tarpe čia gimusio ir augusio jaunimo; samedame pagirtino, nes nerandame kas galėtų but pagirtinesnio kaip prilaikymas prie vienos tautiškos šeimynos, kurie dėl aplinkybių susidėjimo, nuo jos nutolo.

Tik "Booster'is" vis buvo lyg kokš šaltas daiktas, iš savo vardo jis daugiau buvo sprendžiama kaip sportu koks organėlis, nors iš tiesu turiniū jis turėjo kitokia vertė. Tai atjautė turbut ir pats jo leidėjas ir redaktorius p. Šemis, ir galbut (ne tikrinam) dėlto dabar jis pavadino šį leidinį kitu vardu, butent "Lithuania". Tokiu vardu leidinis, nors dar yra mažai turtingas slaplapias, vienok skamba daug garsiau, ir ne abejojame, jog

laikui bėgant jis išaugs tokiau, kaip vokiečių "Vaterland". Iš savo pusės "Lithuania" mes linkime kuogeriausiu pasekmė, gi musų skaitytojams, mokantiems angliška skaityt, patariame įremt, kas prenumerata, gi kas gali angliška rašyt, savos raštais (redakcijos adresas: "Lithuania", 2156 W. 23-rd, St., Chicago, Ill.).

Kas pernai užderejo?

Pernykščiai metai Suvietytose Valstijose buvo derlingiausi... prigavystėmis ir žudystomis. Metuose 1923 visoje šalyje profesionališki prigavikai pardavė žmoniems įvairių beverčių akcijų už ciela bilijoną doliaru. Žudystos plėšimuose ir nemorališkuose užpuolimuose, kartu imant ir sauzudystas, per tą patį laiką, sulyg apsaugos draugijų raportu, pasiekė 10,000 atsitikimų. Tokių žudystų skaičius pernykščiuose metuose žudystas ir sauzudystas viršija dvidešimtis penkis kartus daugiau negu Anglijoje kad atsitiko. Žudystos pasidaugino žymiai ir ant vietos, nes 1922 metuose Suvietytose Valstijose jų buvo 9% ant kiekvieno 100,000 gyventojų, gi pernykščiuose metuose ant tiek pat gyventojų žudystų susidarė jau 10.2%.

Ilgas klaidžiojimas.

Labai tankiai pasitaiko, jog gyvunai kasžinkur klaidžioja, bet pasitaiko kad klaidžioja ir negyvi daiktai, tik tame skirtumas, jog gyvunai kažkada pasisako kur buvo, gi negyvieji to nepasako.

Massachusetts valstijoje, iš kaimelio Feeding Hills 1912 metuose išsiusta pačtu kalėdu pasveikinimo laiškelis. Ji siuntė Oliva Causey, Jurgiui Hudson, į Springfielda, ir tas laiškelis tik dabar pateko Springfieldo pačtan, tai yra, jis kasžinkur klaidžiojo per pusseptintų metų ir adresatą siekė po pusmečiui adresatui numerus. Lyginai ir laiškelio siuntėja jau yra mirus prieš tris mėnesius.

Kur ir kokiū būdu laiškelis taip ilgai klaidžiojo, žinoma, nė jis pats, nė kas kitas, pasakyt negali.

Civiliškos tuoktuvės.

"Lietuvos Ukiniukas" skelbia, jog Lietuvoje įvedama civilišku tuoktūvių tiesos. Ikišiol Lietuvoje buvo tiesos, jog žmonėms poruojantės, sutuoktūvių apeigas turėjo atlikt kunigas tos bažnyčios, kurią tuokiamieji išpažista. Dabar sutuoktūves galės atlikt civiliški valdininkai, tik reikalaujanti sutuokimo turės viena savaitė prieš sutuoktūves priduot aplikacijas. Jų vardai prie tam tikrų istaigų bus iškabinti per septynias dienas ir tokiu būdu apie besirengiančius prie sutuoktūvių bus progą sužinot pasaulinams žmonėms, ir jei kas žinonotu apie poron einančių kilintis, galės apie tai duot valdininkams žinia.

Brescios (Italijoje) vyskupas Baggia išleido prisaikymą savo vyskupijos kuničiams, prie bažnyčių duriu pakabint tolyčias su šokia pasarga: "Moters ir mergaitės, bukite atsargios leidamos bažnyčion, kad neturėtumet nuogų krutinių nėgi trumpų rankovių ir trumpų sijonų. Kurios šitos pasargos neklausys, tos laike mišiu iš bažnyčios bus priedavta išvarytos. Nors tai nemalonu tokią tvarką įvest krikščionių bažnyčion, bet nėsant kitokio išėjimo, reikiama morališkuo apgynimui panaudot prėvyatos būdus".

Tokio pat turinio raštas paliepta perskaityt ir bažnyčiose po evangelijai.

Gudenuose (lenkų užimtoje Lietuvoje) lenkų policistas areštavo lietuvių Bajierčiuką, kam atsisakė su juom lenkiškai kalbėt. Policistas susisaukęs 25 vyrus, liepė tiems pasirašyt po jo protokolu. Tie pasirašė, bet policistui to nė užteko; jis liepė tiems vyrams dar surištam areštantiū suteikt po smugi. Vyrams atsisakius nuo to, policistas pats areštuotajį vedėsi 4 kilometrus ir pats ji mušė. Po dviejų dienų sumuštas Bajierčiukas numirė.

Francuzijoje užėmus valdžią radikalams, Lenkijoje kilo nepasiganėdinimas užrubežiu ministeriu, kuris su visu kailiu buvo atsidaęs francuzams, ir tik tu protu gyveno. Nepasiganėdinimas nesibaigiant, nepakenčiamasis ministeris pasitraukė iš vietos ir jo vietą užima Skrzinski, kuris darysis kitus žygius; trauksias Lenkiją iš francuzų įtekmės ir eisias prie gerųjų prietikių su Rusija. Mat kaip bėda, tai lenkas bėga pas žydą...

Baigiantės mokslo sezonui, daugelis lietuvių pabaię šioki ar toki mokslą. Tarpe kitų pabaię advokato mokslą ponas Nadas Rastenis, Bostone. Ponas Rastenis yra kompozitoriaus M. Petrausko pusbrolis. Jis yra ALTS vice-pirmininkas. Prie to atsizymėjęs kaipo prakalbininkas Naujoje Anglijoje. Yra tai rimtu, budo inteligentas. Džiaugiamėsi mes sulaukę naują profesionalą, ir sveikindami ji linkime kuogeriausiu pasekmė.

South Daytone į restorana įėjo moteris, turinti ant rankos kudiki, ir esant tik vienam tarnui restorane, "viešnia" išseitraukusi revolverį prispyrė ji iš registario išimt visus pinigus, kuriu buvo \$35 ir liuosnoriai jai paduot. Pasiėmus pinigus, grumodama revolveriu, išėjo per duris, kur ją laukė automobilis, ir į tą sėdusi nuvažiavo savais keliais.

Moters, kaip matoma, visgi progresuoja...

Lietuvos užrubežiu ministerija įjėško giminių Kazio Stasiulėno (Stasiulevičiaus), kuris mirė Japonijoje ir paliko turto 1852 jenas. Jei kas žinote velionio Stasiulėno gimines, parašykite apie tai Lietuvos užrubežiu ministerijon.

PO MEDŽIU.

Malonūs broliai ir sesers! Ir nepasijutome mes kaip prisiatino vidurvasario mėnesiai. Vasaros mėš, tiesa, dar nepažinome, nes dėl nepatogaus oro vis dar jauciamės lyg ankstyvame pavasaryje, vis dar ko tokio laukiame, o vienok štai jau didė valstybinė šventė, ketvirta diena Liepos mėnesio, kurią visos šalies gyventojai švenčia su didžiausiomis iškilimėmis, su didžiausiu entuziazmu ir džiaugsmu.

Kame to viso džiaugsmo ir to viso entuziazmo priežastis, kiekvienas iš mūsų tai gerai žino. Tai žino ir visi kurie šioje šalyje gyvena, tik galbut nevysi lygiai suprantą tos dienos svarbą, jos tikrąją reikšmę. Tai yra diena šios šalies gyventojų pasiluosavimo iš po svetimųjų globos, kurioje anų metų žmonės nors dar nebuvo galutinai apgyvendinti, vienok viskas jau buvo artai to, ir nedauk reikėjo iki tiek, kad šios šalies anų metų gyventojai būtų atsidurę tokiose nepakenčiamose aplinkybėse, kokiose šiadien gyvena mūsų broliai Vilniaus krašte.

Malonūs broliai ir sesers, pasiluosavimas iš svetimųjų globos, iš priverstino pavergimo iš atėjusių pusės, yra tai tikrai svarbus nuotikis žmonių gyvenime, ir todėl šiadien nereikia stebėtis, jog visuose pasaulio kraštuose, kiekviena tautelė, kaip neskatlinga ji būtų, bruzda nerimauja, kad tik pasiluosavus iš svetimųjų globos, kad tik įsteigus savo šalies valdžią ir tvarką, ne atsivėlgiant kaip brangiai tas kainuotų, kaip daug gyvasčių reiktų palydėt ir kraujo praliet.

Kada žmonės savo gyvasis aukauja už pasiluosavimą, kada savo likimą stato pavojun, kada eina į žūtbutiną kovą už savo pasiluosavinimą, tada turi but kiekvienam aiškiu ir gerai suprantamu dalyku kaip kiekvienam brangi ir miela laisvė, nepriklausomas nuo svetimųjų gyvenimas. Ir todėl kiekvienas privalo suprast kaip brangi ir svarbi diena yra ketvirta Liepos, kaip tai didelė ir brangi šventė šios šalies žmonėms, atsimenant praeitus laikus, kada nors tai neskaitlingos valstijėlės čia susikūrę, nors ne nuo seniausiu laikų čia

gyvenę, pasiryžo stot kovon atėjūnais, idant iškovosus sau ir savo ainiams liūosą gyvenimą.

Tik dėja, kad šiadien ta diena, kaip jau pirmiau sakiau, ne visiems žmonėms, kad ir šioje šalyje gyvenantiems, lygiai yra suprantama, ir todėl ją nevysi lygiai švenčia primenant praeitus laikus. Toje dienoje mes matome miestų ir miestelių gatvėse skaitlingas parodas, girdime ir matome kaip prie rotušių valdininkai skaito deklaracijas, matome kaip istorišką dieną branginanti žmonės stovėdami be kepurų klausosi ir žiurisi, matome žmones giedančius šalies himnus, ir daug panašių dienos ceremonijų. Tas viskas įrodė kaip branginama ta diena. Iš kitos pusės mes betgi matome ir girdime visai ką kita, ir tai tuom patim laiku, kada kiti atiduoda garbę valstybės herbui, kada atiduoda garbę kovojusiemis už šalies laisvę.

Kada mes einame arčiau apsiupėjusių bakažių, kuriose gyvena žmonės jau kiek nutolę nuo gerųjų papročių, mes ten matome ir girdime visai ką kita, ne tą ką girdėjome ir matome prie rotušės ar miesto gatvėse. Čia jau kitoki reginiai ir kitoki įspūdžiai, nes apart kasdieninių vaikučių klykavimų, apart kasdieninių ir paprastų brazdėjimų, dar girdime specialiskus pleškinimus eksploduojančių šėivų, kiti kurie to nesuspėjo pasirupint, tie pleškina ir revolverių, kiti užsidarę girtuokliauja ir apsvaigę keliai trukšmus kambariuose.

Tokiose vietose netik kad jau pats dienos svarbumas skandinamas svaigaluose, bet ir pats oras, lyg dienos išjuokimui, tyčia teršiamas parakodumų dvoku. Gatvės pavojinga praeit, nes užnys į visas puses laidomos, be atodairos, kad praeiviu sudėgins drabužį, kad ką nors išgadsins ar padarys koki nuostolį. Tai yra bjauru, panašu ne civilizuočių gyventojų, bet laukinių papročiams. Tokių papročių, malonūs broliai ir sesers, iš tiesų, laikosi tik laukiniai ir puslaukiniai gyventojai, kurie visus savo džiaugsmus ir nusiminimus skandina tik parako dumuose ir šuvių trenksmuose. Tokius įspū-

džius galima gaut tik karštakraujų gyvenamuose kraštuose, kaip Meksikoje, Italijoje ir tulose Afrikos dalyse. O čia per daugelį metų gyvenę žmonės, tubulinami dienai iš dienos tam tikrose mokyklose ir auklėjami tarpe kulturiškųjų žmonių, per tiek ilgų metų jie dar ne atrato nuo tų visų bjaurių papročių, nuo tų nekulturiškųjų įpratimų.

O kiek nelaimių tokiems žmonėms patiens reikia dėl tų papročių nukentėt, kas ir apsakys! Tai dieniai praejus laikraščiai pilni ir net kupini žinių apie nekulturiškumo aukas: Ten vienas ir kitas paraku išsidedino sau akis; ten vienas šūvis nutraukė pirštus; tep kitam degantis parakas nusvilino veidą; ten šūvis uždegė ir sudėgino namus, ten mažai mergaitė šūvis uždegė drabužius ir kol pagelbā suteikta, nelaimingoji apdegė taip labai, kad į trumpą valandą numirė. Ir tai tokios nelaimės, įvykusios tik dėl vienu nekulturiškųjų papročių, įvyksta ne pavieniai, bet šimtais ir tukstančiais tą dieną, visoje šalyje. Sako, jog ketvirtą dieną Liepos visoje šalyje dėl tokių bjaurių papročių pasidarė nuostoliai milijonais doliarų ir žmonių sužeidžiama tiek, kiek sužeidžiama vidutinių valstybių karšė.

O kiek milijonų doliarų tą dieną paleidžiama su dūmais, kiek prageriamas, kiek už visokius prasižengimus sumokama policijų teismams, kiek išduodama kyšiais paperkamiems valdininkams, tai niekas ir neskaitys, ir ne apvertins visą "išlaidas", kurias tik ta viena diena žmonės praleidžia be mažiausio reikalo, ir tai tik dėl vieno savo tamsumo. Tamsumas pas juos vis dar gyvena, nes jie tolinasi nuo kultūros. Jie šaliniasi nuo mūsų susirinkimų Po Medžiu, jie tolinasi nuo laikraščių ir knygų skaitymo, jie tik kokios nelaimės pakilti supranta ką nors nepaigeidaujamo.

Todėl, broliai ir sesers, prisiatinant didėlei metų šventei, brangiai valstybės dienai, kiek galėdami paveikite tų visų netikusiu, bjaurių ir pragaistingų papročių sumažinimui. Žmonės kaip visi kulturiški žmonės, patį dalyką ir jiems patar-

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ PADANGES

Nuo mūsų korespondento.

Inkime paveizdan.

Tiesa, anais bendrovių ir "šmugelių" metais buvo ir mūsų laikraščiuose (nors apmokamų, apskelbimų formoje) daug kas rašoma apie pramonę ir apskritai komerciją. Bet tai juk buvo gryni apskelbimai ir daugiaus nieko. Bet praėjo bendrovių gadyne, paliovė rašę apskelbimus ir mūsų komercijos reikalų, lyg jau tas klausimas būtų (neduok nelaimė tokiems pamatais!) visiškai išrištas likęs, lyg kad jau nebutų reikalo daugiaus bei toliaus toje srityje lavintis ir mokintis.

O tai yra viena iš didžiausių klaidų. Komercijos mokslas, kai ir visi kiti kitėjantieji bei tobulėjanti mokslai, reikalingi tolimesnio studijavimo. Jeigu nenusišėkė mums buvusios bendrovės, tatau dar nereiškia, kad jau tam kalta komercija. Priešingai—tai reiškia vien nepatyrimą, nenorėjimą ar bent nemokėjimą (o gal but ir nesąžiniškumą) viso to suprast ir jį kaip reikia vest; tai, galop, tik nors ir skaudi, bet reikalinga mums pamoka, komercijos srityje.

Pavyzdžiui, imkime kad ir mūsų tv. amerikiečių spaudą: jinau kupina komercijos rašinių. Ir ne tik tiek. Jų veik visi dienraščiai ir savaitraščiai su mažais išėmimais net ir mėnraščiai, per dėm persiruvę komercionalizmu ir pramonėškumu. Tiesa, amerikiečiai pavirtę ir grynus komercijos maniakus ir todėl jie jau išsivystę geltonąją spaudą. Tas mums nederā ir nepatartina. Vienok sąmoningo komercionalizmo mums butinai reikalinga ir be to mes, ne kaippo žmonės, ne kaippo tauta, negalėsime aršėčiau pakilt. O ką jau kalbėt apie Lietuvā.

Ten geresnio rytojaus prošvaistė tiesiai neįmanoma, jeigu jinau ne komercialės; jeigu ir Lietuvos lietuviai tenkinsis didžiuomoje vien smulkiąją pramonę, o visus svarbesnius komercijos pradus paliks rišt žydams, vokeičiams ir lenkamš, tai ir Lietuvos lietuviai pasiliks vien svetimųjų turistų dirbėjais—vergas nuosaviame sumokama policijų teismams, kiek išduodama kyšiais paperkamiems valdininkams, tai niekas ir neskaitys, ir ne apvertins visą "išlaidas", kurias tik ta viena diena žmonės praleidžia be mažiausio reikalo, ir tai tik dėl vieno savo tamsumo. Tamsumas pas juos vis dar gyvena, nes jie tolinasi nuo kultūros. Jie šaliniasi nuo mūsų susirinkimų Po Medžiu, jie tolinasi nuo laikraščių ir knygų skaitymo, jie tik kokios nelaimės pakilti supranta ką nors nepaigeidaujamo.

Todėl, broliai ir sesers, prisiatinant didėlei metų šventei, brangiai valstybės dienai, kiek galėdami paveikite tų visų netikusiu, bjaurių ir pragaistingų papročių sumažinimui. Žmonės kaip visi kulturiški žmonės, patį dalyką ir jiems patar-

gites ne perkiot tą dieną savo vaikams visokių bjaurių, lai jie tą dieną švenčia taip kaip visi kulturiški žmonės.

geresnio rytojaus. Kitai —vargas mus laukia.

II. Chicago lietuvii "bizniai".

Reikia pasidžiaugt, kad Chicago lietuviai, turbūt kaip niekur kitur lietuvių pasaulyje, pasižymi savo "biznieriškumu". Nežinia ar tai todėl, kad jų čia gana anksti pradėta plaukt, ar tai, kad turbūt daugiaus jų čia randasi ar, pagaliai, kad čia gabesnyis sluogsnis pataikė susiburt į taip umai augantį miestą—Chicago; gana to, kad "biznieriški". Jeigu ką galima prikišt, tai išdirbysčių, teatrų ir mokyklų trukumą. Pavyzdžiui lenkai: jų kolonijose randsi netik pradėdamųjų mokyklų ir mokyklėlių (parapijinių), bet net išsisa eilė augstesniųjų bei ir vidurinių ir net kolegijų. Lenkų bankai remia debesius — o mūsų vos tik dvi (Universal Bridgeporte ir Cosmopolitan westside); lenkai turi gražiausius teatrus, o mes vos tik vieną Bridgeporto ("Milda"), ir tas pats prastai išžiuri ir vos tik puslaikį yra atdaras, ir tt., ir tt. Žinoma visa tam kaltas nesutarimas, nemokslas ir tp. akstinai, kurie gimdo disharmoniją, nes reikia suprast, kad jeigu didesnės skalės—kaip tai fabriks, bankas ir kt.,—išvairius, reikia susiburt į bendroves. O juk bendrovių praeitis žinome kokia buvo. Viso to vyriausiu nebiziškumo bei nekreibimo domos komercijon buvo ir yra tamsumas ir nemokslas.

Paimkime pavyzdžiui, kad ir patį rubų išdirbimą. Lietuvių siuvėjų čion randsi—begalo. Jie visi gana pasiturtinti. Perkasai sau už dėšintis tukstančių namus, va žinėjasi tukstantiniais automobiliais ir gyvena lyg karaliai. Kodėlgi negalima butų suburt keliatą šimtų tukstančių ir įsisteigt sau dirbtuvę, sakysime koope racijos pamatais? Bet ne!

Užvydėjimas, vien kitų nepasitikėjimas ir tp., ligos juos graužte graužia, o tuom tarpū—Coopenhimeriams, Hirškams ir kitokiems žydeliams jie milijonus krauja. Kas čia kaltas? Saumylstė, nesusipratimas ir—tamsa! Pridėkime dar neturtinumą bendro tautiško branduolio, kaipo kuri mo tikslo, ir gausime prasakydusį lietuviu charakterio analizā.

Kas čia viso to kaltininkas? Visųpirmu mūsų pačių skurdžios aplinkybės. Visi buvome bemokšais. Suvažiavus mums į svetimą šalį, mūsų pirmieji švietėjai—veikėjai, kurie paskui mus, bemokšų masā taipgi rusčių aplinkybių gujami subėgo visųpirmu suskato mus bent savo kalba skaityt ir rašyt pramokint. Pirmesniems leda pralaužus, pribuvo ir anterieji. Šie vėl, ar tai dėl materiališkos saunaudystės, ar tai iš perdidelio idealizmo, užsimitė briaut mūsų gal-

vosna visokius idealus ir izdamus.

Pirmieji, susenus, nebuda mi komercinių šalių (Rusijos) produletas, pasišventė populiarizavimu įvairių mokslo šakų pamatinių pradų (Šernas), o kiti politiško supratimo budinimu, istorijos aiškiniu (Šliupas) ir pagaliis, tautiško sąmonumo. Gi mūsų kunigija, su menkais išėmimais (Burba, Milukas, Žilius) varė savo paprastą "hurdy-gurdy" keplū ir dangaus melodiją. Žodžiu, visi mūsų senesnieji (mažai kuom skiriasi ir dabartiniai!) veikėjai ir vadovai, skraidydami padausiais ir mūs minia į ten už nosų tęsdami, užsimiršo apie reališkus ir visiems butinus reikalus: jie užmiršo apie žemę ir tosios paviršū, ant kurios mes tuoj, greta idėjų ir idealų, turėjome mokintis kaip kurtis sau ant plačios skalės geresnį būvį—užmiršo komerciją ir tosios aiškiniųmā.

Kad mūsų buta begalo akliū ir, kad tą švietimo darbā vien tuom keliu ir buvo galima pradėt, jeib mus prie ko nors kilnesnio negu tamsybės primasūnus, tai tas, be abėjō ir būvo vienatinis burdas; bet kad tuom pačiu tarpū galėjō vieni varyt vienā vagā, o antrieji kitā, vieni mokyti istorijos, politikos, tautystės ir tp. idėjų, o antri—politiškos ekonomijos, komercijos ir tolygių reališkų pradū. Tiesa, berods Dr. Šliupas tankiai pirsimindavo apie amatus—remeslų variant jo žodžiui—tačiaus tai ir viša: tik prisimindavo. Gi pamatinių žinių niekas nesistengė plačiai gvildent. Juk jeigu mūsų literaturoje ikeišiol buvo apskritai imant trukumas, tai komercijos srityje didžiausis badas. Pavyzdžiui, visas mūsų literaturoje anų laikų kalbamuoju klausimu lobis, tai V. Račkausko mažiulėlis vertimas—"Politiškoji Ekonomija"! Ir argi stebėtina, kad tukstančiai mūsų netik jau paprastų žmoniū, darbūninkų, bet ir net pačių tv. "biznierių" (ir net kunigū!) likosi garsiuų Ponziū, Bišiofų ir kt. apgailėtinomis aūkomis? Vis tai ačiū nežinojimui.

Vienok, kaip ten sau nebuvo, Chicago lietuviai, smulkiuoju "bizniu" gali pasidžiaugt. Jū čia yra begalės. Randsi jau ir gana turtingū, kaip tai tv. real-esteitininkų (nejudinamo—namų ir žemių—turtų par davėjų). Jie, berods, ir yra visušturtingiausii lietuviu pramoninkai. Paskui seka "wholesalnikai," duonkepiai, krautuvininkai ir aptiekėtininkai. Galop, visi smuiksnieji, kai ve buvusieji karčiamininkai, mėsėnininkai ir tt.

"Real esteitnikai".

Kadangi pas mus, kaip sakya, stambiausii ir idomiausii lietuviū "biznierių" vietā užima tv. "real-esteitnikų", tai apie juosius viso pirma ir pakalbėsime.

"Real esteitnikų" yra čia viso daugiausia. Mat miestui vis begalo plečiantės, žemei ir namams brangstant, šiai rusiai biznieriams knoplačiausia dirva. Tuom būdu ir lietuviai, ypač užsi-

darius karčiamoms, naudodamėsi progā, suskato tan biznin kibt. Ir ačiū toms aplinkybėms—priviso jų čia begalo, be krašto. Tuli jau net juoktis pradėjō, sakydami, kad "kožnas saliuininkas ir kriaučius paliko real esteitninkas".

Tiesa, buvo jų čia ir seniau. Visi šiadien tv. "prominent citizens", kaip tai Elijošius, Bagdžiunas, senelis Oliševskis ir daug kitų, vien toje srityje versdamiesi praturvėjo, mokslus (Bagdžiunas) išėjo ir tp. O kiek jau tokiū, kurie iš viešjo gyvenimo jau pasitraukė!

Bet buvo jų čia visokio plauko ir visokiū gabumų. Dievulėliai, kokiū jų čia nebutā! buvo tokiū, ką parduoduavo mėnulo salas, Marso lotus ir Michigano ežerelyje supirkt ukėms šerus. Buvo ir tokiū, savoje srityje "gudrybiū artistų", kurie pinigėlius pasisiēmė, namelio nedavė, o "kostumeriai" ir šiadien ašarėlias braukia...

Bet kaip visamekame, taip ir šioje srityje atėjo nauja gadyne: valdžia, arba, geriaus sakant, tam tikras "boardas", išleido naujus patvarkymus, kuriais einant dabar bile kuris Jurgis ar Jonas jau negali gaut leidimo. Ir jeigu tik kas pasiskystū—atimama tiesos ir daugiaus neduodamas leidimas operuot. O be leidimo—visiškai negalima nė manyt ką nors toje linkmėje veikt. Ačiū tam įvykiui, visa toje srityje atmosfera pradeda tyrēt: daugelis iš pirmiaus "sugriešijusių" perkeitė savo "krikšto" vardā (firmos pavadinimā) ir paėmė "dirmavonę" kiti gi pasak lenkų, "apsispakajino" ir tt.

Real estate, kaipo pramonės šaka, yra labai pelninga ir naudinga vertelgystė. Jos pareiga—tarpininkystė tarpė pirkejo ir pardavėjo žemės bei namų. Beto real esteitninkai atlieka visas le galias toje srityje pareigas: peržiuri abstraktus, padaro ir užtikrina "deedus" ir tp. Čia, aiškus dalykas, žmogus bei žmonės tą pildanti, turi but teisūs, sąžiniški ir dori —kiek tatau leidžia legalis biznio principas. Tačiaus lietuviai, savo didumoje, ikišiol čion labai tamsiais kelelinais tatau atlikdavo. Ir čia, žinoma, kaltas yra ne kulturiškumas ir tamsumas. Principas, kai pradžioj šio rašto minėjau, sulyg kurio prisilaikant, pagriebt doliarį.

Taigi, kad visam tam užbėgus, doresni ir apšviestėni ir vietos lietuviai pradėjō čion organizuotis į pastovias ir sąžiniškas kompanijas, kur visi tie dalykai bus tinkamai atliekami bei sąžiniškai patarnaujami. Jie pasiryžė yra plačiai toje srityje operuot ir operuot sąmoningai. Viena iš paminėtinų toje srityje kompanijų yra ką tik naujai besitvėrianti "Atlas Commerce Co.", kuri turi jau ir savo gana gražū ofisā, pačioje Bridgeporto "širdyje". Kol kas, berods, jie savo veikmā plačiai nepradėjō, bet a teityje taip mananti.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Išnaikinimas bizonų.

Kada pirmieji baltodžiai žmonės atvykę apsigyveno dabartinėje Suvienytų Valstijų teritorijoje, čia buvo didelė daugybė bizonų, kuriuos ateiviai visur šaudė ir gaudė vien savo pasismaginimui ir pelnui, kurį gaudavo už jų plaukus ir kailius, parduodant Anglijos pirkliams. Laikui bėgant ištaisė žmonės jų šaudymui net speciališkas šaudyklės (50, 100 ir 50—70 kalibro). Tos šaudyklės buvo per sunkios laikyti rankose, nes svėrė 14—18 svarų, todėl medžiojant jos statyta ant tam tikrų trikojų.

Nuokart bizonai buvo gana ramūs ir visai nepaisė kas aplink juos dedasi. Bet pasirodžius jų buveinėje baltodžiai žmogui, jie išsigando. Kartais dienomis ir naktimis reikėjo laukti kol bizonų metinės kelionės pasibaigia, kol jų buriai praėna. Žmonės tvėrė tvoras ant visų kelių, kuriais bizonai keliaudavo, kartais net kelių mylių ilgas, nes medžiojami gyvuliai keliaudavo dideliais būriais. Medžiotojams nebuvo sunkenybių juos šaudyti; kur kalvoje atsisėdęs tik darydavosi kur pamatys bizonų pulką einant, ir užteko tik paleist šūvis; jei koks pavienis, netyčia pasipainiojo arti medžiotojo, ir tas krito jo auka, nes nepaleista, idant tas savuosius susitikęs nepraneštų apie grumojantį pavojų. Per dieną vienas žmogus šitų gyvulių tiek prišaudydavo, kad užteko cieliai dienai dviem darbininkam darbo lupimui kailių.

Medžiotojams visa sunkenybe buvo tik viena, tai, kad gyvulių nuokart nušovus, nes tik sužeidus, tas galėjo nubėgti į savųjų buveines, ir visi galėjo pabėgti, arba apsupt medžiotoją ir jį sutrinti, kaip didį savo priešą.

Bizonų mėsa.

Medžiotojai, kurie bizonus šaudė, patys jiems kailius nulupe, nes tai buvo jiems darbas peržemos vertes; jie tik kopojo galvas ir kojas kaip greitai tam tikri darbininkai kailius nulupe. Nukautų aukų galvas jie aprašiodavo įvairių spalvų skarmalais ir taip kalė ant savo namų sienų, ragais ir viršų, ir tuomi civilizuoti baltodžiai reiškė savo kultūriškumą. Indijonai pasakoją, jog kartais baltodžiai taip daug bizonų primedžiodavo, kad neuztekdav darbininkų lupimui kailių, tad naudota tam darbai arkliai, traukiant kailius nuo kelių gyvulių kartų. Bet toks darbas nevisuomet buvo naudingas, nes kailiai nusilpdavo su mėšomis, o takius kailius nebuvo galima parduoti.

Kailiai buvo džiovinami prieš saulę, sutiesti ant dirvonų. Taip išdžiovinoti kailiai buvo gabunami prie Mississippi upės, krantų ir ten kraujami į kelių šimtų masių ilgio kugius, ir iš ten buvo išsiunčiami Anglijon, kur

dirbta įvairūs kailiniai daiktai.

Bizonai ir naminiai gyvuliai.

Kada bizonai sumažėjo, jų medžiotojams jau nebuvo taip lengva jų prišaudyti kaip pirmiau, todėl raiti, su šunų pagalba juos gaudydavo. Iš Anglijos atvažiuodavo tam tikros sportų ekskursijos, net iš karalių dvaro, kad surengus speciališkas bizonų medžiokles, tik dėl vieno žaislo. Vietiniams sportams tas labai nepatiko, nes tuomi jiems sporto dirva mažėjo.

Tais laikais atsirado William Cody (Buffalo Bill), kuris pargarsėjo kaip vadas turtingųjų pirklių, kuriuos iš užrubežio atvykusius, jis vadžiojo į bizonų medžiokles, ir iš to gamindamas mėsą geležinkelių kompanijoms. "Buffalo Bill" nieku neprisidėjo prie bizonų apsaugojimo.

Pradėjo atsirast kolionistai, kurie padarė pradžią savo apsigyvenimui plačiuose dirvonuose; atsikraustė jie čia su pulkais naminių gyvulių. Bizonai tuojaus susipažino su karvėmis, kas davė blogas pasekmes tuom, kad pradėjo rasti perdideli versiai, ir tokiu būdu daugybė karvių išdėvė. Kolionistai apsiškai, jog kol bizonai nebus išnaikinti, nebus galima auginti karves. Tai buvo antras užsimojimas ant bizonų. Trečiu jiems smugiu buvo tai kilęs tarp indijonų badas; indijonams parsiėjo imtis ir taip jau mažai likusių bizonų naikinimo. idant atsigint nuo bado. Buvo manyta, jog bizonams išsibaigus, indijonai neteks kuom mist ir dėl bado turės arba išnykti, arba pasiduoti baltodžių kontrolei.

Ir valdžia prisidėjo.

Valdžia irgi nemažai prisidėjo prie šitų gyvulių išnaikinimo. Amunicija diemsiems šautuvams tais laikais buvo labai brangi, bet kas nuvyko į Kansas City, ar į kitą kurį valdžios magazyną, ir ten užtikrino, jog amunicija reikalinga bizonų šaudymui, amunicija gavo už pusę kainos. Tai yra liudijimas senų žmonių, kurie tuos laikus atmena.

Indijonai tada matydami, jog gyvuliai jau baigiami naikinti, ir suprasdami, jog juos išnaikinus parsieis indijonams mirt badu, pradėjo bizonus buriais varyti į kalnus, kad ten juos pasilaikius atėičiai. Bet apie tai sužinoję baltodžiai sportai, pradėjo gaudyti indijonus su tokiomis bizonų kaiminėmis ir gyvulius nuo jų pavertti; buvo atsitikimai, jog baltodžiai užpuldavo ir indijonų kaimus, ir paverždavo ten jau svarytus bizonus. Tokiuose atsitikimuose kildavo kovos tarp indijonų ir baltodžių sportų; tokiose kovose nekarta krisdavo indijonų šūvių aukomis cielei baltodžių buriai. Apie tai gavę žinią rytinių valstijų laikraščiai, skelbdavo baisias žinias apie indijonų žiurumus ir jų užpuldži-

nėjimus ant baltodžių, reikalaujant valdžią siųst kariūmenę indijonų suvaldyti.

Tokiai gadynei virtus, bizonai ir patys suprato savo pavojų, o kad jo išvengus, pradėjo bureliais keliauti iš lygumų į kalnus, ir ten apsigyvent. Kalnuose gyvenimas jiems vienok buvo pavojingas, nes neprapatė jie prie sniego ir šaltų vėjų, nepakędami šalčio, vienas po kitam stipo. Metuose 1879, žiemos metu, buriai bizonų pasiekė kalnus ir klonius Yellowstone parko. Buvo tada gili žiema, nes kaip indijonai sako, sniego gilumas siekė augštį dviejų moterių (squaws), sustačius vieną ant kitos.

Kada pavasaris prašvito ir žolė apdengė visas kalvas, veltui laukt kada kalvoje ir dirvonuose kada pasirodys bizonai; jie gulėjo tarpe uolų ir storų medžių (negyvi), kur ir šiadien galima dar matyti baltuojančius jų kaulus. Kaulai tie lėtai trunydami ir žemėn virsdami, lyg protestuoja prieš baltosios rasos civilizuočius, kurie išvijojus iš jų gimtinio krašto ir privertė ištrėmimo mirt badu ir nepakenčiamo klimato spaudimu.

Buffalo Jones.

Ilgai nesulaukdamasi pasirodant bizonų lygomose, stebėjosi išalkę žmonės ir tarp savęs kldausinėjo, kas atsitiko. Išalkę ir neturėdami kur maisto jiešioti indijonai, pradėjo visgi jiešioti budo savo gyvybės palaikymui, kiti, kurie ne įstengė budo surast ir tik degę neapykanta prieš baltodžius atėjusius, tie mirė madu. Ir taip senai, nuo ilgų metų išgyvenę indijonai, nyko kaip sapnas.

Šiaurėje bizonai užsiliko ilgesniais laikui, pasitraukę į uolų kalnus Kanadoje, ir taip į klausimus, kur bizonai dingo, daugelis vis atsakydavo: Išsikraustė į Kanadą. Toks aiškinimas pasiliko ilgam laikui, lyg nedrįstant pripažinti, jog bizonus žmonės išnaikino.

Keliatas bizonų užsiliko dar Wyominge, Koloradoje ir Montanoje; valdžia stengėsi juos apsaugoti, bet tai jau buvo pervelu. Prie to dar pas žmones nuo pirmiau išgyvenęs paprotis prisidėjo nes valdžia stengiantės šiuos gyvulius apsaugoti, žmonės slapta juos naikino.

Tuomtarpu Buffalo Jones, kuris pirmiaus bizonus naikino, vieną dieną sudaužė savo šaudyklę, prisiekė daugiau nežudyti juos, bet saugot nuo galutinio išnykimo, ir tik jam pasidėkavojant pradėdai dar matome, kur nekur ty gyvulių užsilikusiu.

Nuokart Jones mėgino bizonus pripažinti prie žmonių ir tuomi juos paverst naminiais gyvuliais bet tas nepasisekė, nes tie nelaisvė patekė greitai stipdavo. Mėgino jis gyvus gaudyti jaunosius bizonus, bet tas pasirodė pavojingu, kadangi reikėjo slapta įeiti į indijonų rezervacijas ir iš ten vogti jaunos bizonus, kuriuos indijonai sergėjo, ir tokiu būdu grumojų gyvybės nustojimo pavogus.

Bizonų kaulai.

Nelikus gyvų bizonų Mississippi lygumose ir žmonėms pritraukus pramonę; vieton kailių tie patys žmonės pradėjo pramonę bizonų kaulais, kuriais visi dirvonai buvo nukrėsti iš praeitų laikų. Jie rinko laukuose kaulus, gabeno prie Mississippi upės ir gabeno į trašų dirbimo fabrikus, arba į cukraus refinirijas. Kaulų surinkta ir parduota ne apsakoma daugybė, ir taip kaulus nuo dirvonų surinkus, pradėta auginti sienas, apie kurį pirmiau mažai kas manė.

Šiadien kai kur surandama kaulų sluogsnius ir ten rengiama kaulo kasyklas. Toki sluogsniai surandama ten, kur seniau buvo gilios daubos, į kurias pirmieji kolionistai vertė savo aukų kaulus, pasiganėdinę vien bizonų kailiais. Vienos tokios kasyklos šiaiden yra Albertos valstijoje, Keyhole Lake apskrityje, apie dvidešimt mylių nuo Lethbridge, kur prikrauta didžiausi kugiai iškastų kaulų. Iš jų dirbama tūli dalykai, kurie tūlietivių vadinami "slooniaus kaulo".

Prieš dvidešimt metų labai jieškota bizonų mentės lopetukių, kurių reikalauja teplioriams. Wyominge dar prieš penkiolika metų buvo galima laukuose matyti keilolika bizonų—bulių, milžiniško didumo; tai vis buvo iš anų pabėgėlių, nuo Mississippi lygumų išemigravusių 1880 metuose. Jei jie būtų buvę nuokart saugojami ir prižiurimi, jų skaitlius būtų kiek pasididinęs.

Bizonai Yellowstone parke.

Tautiškame Yellowstone parke šiadien esantieji bizonai yra laukiniai ir labai bailūs, nors per penkis dešimtis metų galėjo su žmonėmis daugiau apsiprast. Ar jie veisiasi, niekas nežino. Gyvūnų prižiurėtojai tik sprendžia, jog šiadieniniai bizonai yra didesni negu seniau jie buvo, prieš to drasesni ir bailesni. Gyvena jie kalnuose, iki 6000 pėdų aukščiau jurių paviršiaus. Kaip žiemos metu jie ten pragyvena, niekas nežino. Kaip jie gavosi į Yellowstone stonę parką; aiškinama ne vienodai: vieni sako, jog jie čia savo liuosu noru atemigravo, kiti, jog indijonai juos čia savo laiku atgabeno.

Praėjusiuose metuose Yellowstone parke žuvo 55 dumetiniai bizonai, dėl kokios tai nesuprantamos gyvulių ligos. Dabar ten jų yra 400, ir sakoma, kasmet dauginasi. Jų saugojimu užsima Bisons draugija, turinti savo sėdybą Bostone. Federališka valdžia taipgi jų likimu rūpinasi, skiriant pinigų jų pašarui.

Pastipusių bizonų lavonus niekas nejudina, jie puva ant vietos, ir jei kas pajudintų, būtų baudžiamas. Numimama tik kailiai, kurie siunčiami į Bostoną. Kanados valdžia labiausia rūpinasi bizonų padauginimu ir todėl jų gyvenimui patogumų nesiskupi. Tikimasi, jog Kanados valdžios rūpesčiu, bizonų šeima liksis didžiausia Amerikos kontinente.

Mano sunus ne piktadaris!...

Saulutė, atėjus Kovo mėnesiui, liko daug šiltesnė, kas žiemavotam sniegeliui labai nepatiko, jis pradėjo dilt ir dilo beveik per visą Kovo mėnesį, kol nesudilo.

Ainakių šeimoje, atėjus šiltesnėms dienoms dienelems, pasirodė šiek—tiek daugiaus ramumo ant visų veidų, nes kaip jau bus, kaip nebus, nors nereikės kęst dideliu šalčiuose šaltuose namelio kambariuose, nes anglių kaip ir praėjusioje žiemoje, nebuvo galima gauti tiems, kurie pinigų užtektinai turėjo, o Ainakiams būnant biedniems, nė vilties nebuvo, kad tai anglių turėjus užtektinai. Už tat Ainakiai buvo linksmesni ir pradėjus šiltesnei saulutei per langus šviest.

Ainakis, žmogus jau buvo pagyvenęs, pavargęs gerai po visą Ameriką, tą garsią "aukso šalelę" ir paskutinius šešių dešimčių metų vargdamas, tapo vėjo perpastas ir suparalyžuotas. Nelaimingasis gulėjo tris dienas ant patalo, kovodamas su nelabai mirčia ir šiaip netaip dar užsiliko, bet emė kelis mėnesius gydymosi, kol jis galėjo su lazda pasiremdamas nors aplink pasivaikščiot, tačiau jis nebuvo toks linksmas kaip pirmiau, nes jam-visa kairėji pusė buvo nutirpus, ir jis nors su kairia ranka ką čiupinėdavo, jam atrodėdavo lyg tai su kito keno pirštais jis čiupinėdavo.

Tokiame padėjime paprastam žmogui būnant, jau buvo negalima duonos kasni užsipelnyt, užtat visa bėda, visas sielvartas puolė ant jo žmonos, kuri nieko nelaukus pradėjo už pinigą siuvinėti mergaitėms drabužius, kad tuomi atlaikius alkaną vilką nuo durų ir kad palaikius vienatinį sunų, kuris jai buvo saulės spinduliu.

Siudavo nabagė ir tankiai dejuodavo, kad tankiai jai prašant bargo vis nedamokėdavo—užmiršdavo atliktą siuvėjos darbą, o čia namie skurdas: tėvas suparalyžuotas, nėra kam duonos kasni uždirbt, motinos vargšės vėl maža sveikata, vargais darba atlieka, o prie tam dar nuėnėša visą uždarbį kokia grašiagaudė ir ką tu jai padarysi, sakosi dabar neturi pinigų—palauk. Taip, palauk—atsilyginsi aname pasaulyje. O čia vaikas lanko universitetą, tiek daug jį mokinus reikia pabaigt, dabar butų sarmata jį iš mokyklos ištraukus ir spirt, kad eitų į dirbtuvę už mažą algą per dienas ten sunkiai prakaituot. Ne. Tiek daug išvargus, reikia turėti visgi kantrybės, nepasiduodant bile kokiai blogai minčiai, kas iš tų kelių centų, jeigu jos sunų, kaip nieko nežinėli, visi pirštais badytų? Niekadosi!

Yra tankiai ir vaikų, kurie daugiaus ar mažiaus kišasi į savo tėvų vargingą gyvenimą. Jie pradėda kratinėti tėvų gyvenimą jieškodami priežasčių dėl tokio vargingumo. Šitam atsitikime Ainakių sunus neturėjo savo smagenis lauzyti, kad surast kliūtis, kurios juos prilaikė nuo laimingesnio gyvenimo. Jis budamas gabus, devyniolikos metų studentas, matė kas aplink jį dedasi. Jis galėjosi savo suparalyžuoto tėvo, taipgi galėjosi jau baigiančios prazilt motinos, kuri dabar savo uždarbium visą šeimyną užlaiko. Jam graužė sažinę, kad tas užlaikymas savo senų tėvų jam prigulėjo, bet jis kol kas nenorėjo pertraukt mokini-mosi, nes jo tėvo, jo matutės ir jo paties buvo didžiausis pasišventimas prie mokslo. Tačiau laikui bėgant jis darėsi vis nekantresniu, ir ant galo pradėjo jieškoti kelio lengvesniam išėjimui, kad suradus būdą papildymui šeimynos turto ir, kad ta visa padaryt nepametus mokyklos.

Apsvarstęs viską, ant galo jis nulenkęs galvą ir ja liudnai linguodamas, surado ką jieškojo... jeigu pasisektų jam lengvai kur keliatą šimtų pavogt, tai viskas laikinai galėtų pasitaisyti...

Pavasario šventės ateina, jam reikia naujų drabužių, o čia jų nėra; negalima dykai juos niekur gaut. Pradėjo savo mintyse kratinėti vertelgų vietas, kuriose galėtų rasti keliatas šimtų doliarų ir iš jų pasirinkti sau didelę drabužių krautuvę. Manė sau, kad tenai netik galės rast pinigų, bet galės sau ir drabužių pasirinkti ir taipgi nepamiršdamas savo sergančio tėvelio, nes jam žadėjo pavogt megstinę, gerų vilnų keję.

Jis išsirinko sau tamsią, lytingą naktį; dar namie budamas jis pasidarė toks neramus, toks bailus, jog širdis lyg tai gale gerkles dabar plakė, bet jis vis ramino save,

tvirtindamas, kad jo niekas negalės pagaut, nes gyvas nesiduos niekam paimt.

Motinai klausinėjant jis trumpai atsakęs išdulino į tamsius pakampius. Jis nejo slapstydamasis prie tos didelės krautuvės, palaukė kol ją galutinai uždarė, tada per užpakalį jis į rusį, langą išėmęs įlindo, bet kaip jaunas dar pradėdantis darbą vėgis, pamiršo išidėti langą, o gal manė, kad per atvirą langą jis greičiaus galės pabėgt.

Jam nespėjus įlyst, krautuvės panaktinis patėmijo, kad langas yra išimtas ir guli prie pat muro, ant žemės. Sargas tai numatęs, greitai patelefonoavo policijai, kuri tuoj pasiuntė arčiausią policistą; sargas policistą susitikęs, nusivedė į užpakalį ir parodė išimtą langą, atsirakino duris, įėjo rusin ir pradėjo laiptais pamaži lipt ant pirmų grindų, kur radosi krautuvė drabužių ir vagis. Jiems belipant laiptais, keli laiptai subraškėjo, duodami vagiui ženklą, kad jis yra jau ne vienas krautuvėje. Tą pajutęs Ainakutis, žinoma, leidosi laukan per priekines duris, kurias iš vidaus lengvai atsidarė, nors iš lauko buvo užrakintos. Išbėgęs į gatvę paguomis nėrė skersai gatvę į kitą pusę; policistas, švilpdamas su sargu pasukui jį, dasigavus jam tik reikėjo per tvorą perškoti ir viskas butų buvę gerai, bet jam per tvorą šokant, pasigirdo šuvis... Ir jo šonam lyg kas degantis įlindo, atimdamas jam dvasią ir visą spēką...

Policistas prie jo su sargu atbėgo ir daugiau policistų, ir jie rado Ainakutį kvėpuojantį paskutinį kvapą. Duota žinia ligonbučiui, bet kol ambulensas atvažiuo su daktaru, Ainakutis jau buvo atsiveikinęs su šiuom pasauliu...

Dažinojus Ainakienė vos krūtinę sau nesusidrasakė beverkdama ir tikrindama, kad jos sunus yra nekaltas.

—O! jis buvo toks geras, toks geras vaikas! Jis, tau sakau, turėdamas suparalyžuotą tėvą ir seną, praziliusią motinėlę, jis žinodamas, kad aš siuvimu užlaikiau jį mokykloje pasigailėjo manęs... Jis toks buvo neramus pastaras kelias dienas, jis žiūrėdavo į mane suvančią, trusiančią, kad išmaitinus sergantį tėvą ir jį palaikius mokykloje, jis, kaip matau, sumanė man pagelbėti, bet podraug nenorėjo mokyklos pamest...

Vakare, kuriame jis tapo nušautas, jis po vakarienės atsisėdo, bet budamas toks neramus, negalėjo mokintis. Aš paklausiau, kas jam yra... Žinodama gerai, kad jam reikia pinigų, kurių aš jam neturėjau ir negalėjau duot, aš jį bučia persnekėjus, jeigu tik butų su manim kalbėjęs, o jis su manim kalbėt nenorėjo, sakėsi esąs neramus ir eisias su vaikinais pasirit. A, jis visai ką kitą turėjo savo mintyse. Aš visai nepaisau ką žmonės kalba apie mano sunų... Aš sakau, mano vaikas man buvo geras, jis nebuvo piktadaris, o! jis ne piktadaris!

Šitai užsibaigė kalba motinos, kuri vertino savo sunų už viską geriau šiame pasaulyje, manydama, kad jai ne užilgo bus vienatinė parama, vienatinis užtarėjas, o jis žuvo saviškoj kovo už buvį.

P. Aukštikalnis.

Mano gyvenimas.

Gyvenimas mano įvairus, vargingas, Daug turū vargtie, kentėtie, Ir taip jaučiuos aš nelaimingas, Jog tankiai aš gaunu liudėtie!

Nors žmogui liudnumas neduoda Paguodos, nēr laimės tame, Bet kuomgi pagerintie buvi juoda? Kur laimę atrastie, kur ir kame?

Juk liudėsis žmogui suteiktie Paguodos negali, nēr vilties tame, Bet kasgi bedalūi reik vektie, Kur reikia surastie paguoda, kame?

Ir taiy laiką leisdams be vilties Gyvenimo vargas į našta pavirsta, Kad rodos tik lauki jau užberiant smiltis, Mintims jau nužengęs į karštą.

Ir ten tik sau jieškai paguodos, Be skausmo, be laimės šalyj, Ten buvis visuomet vienodas Žemelės močiutės šaltajam glėbyj.

A. Valys.

PRAMONĖ LIETUVOJ IR KITUR.

(iš "Lietuvos Ūkis")

Tautos kasa senatvei įsteigta 1850 m. ir valdžios lėšomis gvarantuojama. Tautos kasos draudimas mirties atsitikime įsteigtas 1868 m.; taip pat valdžios gvarantuojama apsidraudusiam mirties valandoje tam tikro kapitalo išmėkėjimas. 1909 ir 1911 m. didžiųjų geležinkelių personalai buvo įsteigtos senatvės pensijų kasos. Personalas moka 6½% savo algos, o geležinkelių bendrovės 15%. Panašios pensijų kasos buvo įsteigtos 1922 m. Liepos 22 d. kitų vietinių geležinkelių ir tramvajų darbininkams ir valdininkams, kurias veda suinteresuotos pusės po valdžios kontrole. 1919 m. valdžia ir arsenalų įstaigų darbininkams. Pensijų kasų lėšos susideda iš darbininkų mokesnio 4% nuo gaunamos algos ir tokio pat valdžios pridedamo mokesnio. Galutinai 1910 m. buvo įsteigtos senatvės pensijos kasos darbininkams (prekybos, pramonės ir žemės ūkio), miestuose ir ukyje. Pensijų mokesnis, vietoje to, kad jis būtų mokamas darbininko ir dārbdavio, buvo nustatyta bendra suma gaunamos algos: vyrams 18 frankų ir metus, moterims 12 frankų, ir vaikams 9 frankai. Šie visi francų sistemės draudimai ligoje, nesveikatoje — senatvėje, motinystėje, skaitlingos šeimosnų suglaudžiami dabar viename įstatymo projekte ir norima dēt paminatn priverstinumo dēsni. Jeigu greitū laiku šis francų projektas bus priimtas, tai jis bus vienas iš tobuliausių socialio draudimo įstatymų pasaulyje.

Ši trumpa kitų kraštų socialio draudimo įstatymų peržvalga ganėtinai rodo, kaip socialis draudimas vystosi nuo penkiasdešimtų metų visose civilizuoose valstybėse. Gili nelaimingū socialiu atsitikimū, algininkū materialės padėties studija kasdien plečia draudimo supratimą ir jo veikimo plotmę. Tuose kraštuose, kur šie socialio draudimo įstatymai veikia, netik jie nėra panaikinami, bet priešingai — papildomi, daleidžiant naujas darbininkū tiesas apsaugojant naujus nelaimingus atsitikimus, sutveriant svarbesnius naujas pašelpas, skiriamas atlygint algos ne tēkimą. Svarbiausias ir geriausias dalykas socialiam įstatymui tai prityrimas.

Viena tik didelė demokratiška šiaurės Amerikos valstybė rodo savo atsilikimą nuo šio pasaulinio judėjimo. Bet iš tikrųjų labai didelė šiaurės Amerikos Jungtinių Valstijų piliečių dalis įsirašo į privatiškas įvairiausių formų ir nelaimių draudimo bendroves. Tenai nėra gal socialis draudimas, bet turbūt, nėra niekur kitur, kaip Amerikoje, tiek žmogus apsaugojęs nuo visokių nelaimių įvykių, kurie gresia jo gyvybei ir darbui. Didžioji šios karės laike 1914 m. federališka valdžia, duodama visiems kariautojams draudimo pašelpas, dar daugiau išplėtė draudimosi naudingumą.

Pasaulinis žmonių mirtingumas.

Lietuvoje mirtingumas turėtų būti labai silpnas, nes mes neturime didelių miestų su daug gyventojų, neturime didelių pramonės dirbtuvių, kasyklų, kur darbininkų mirtingumas paprastai esti didesnis negu žemės ūkyje. Visa beveik lietuvių tauta gyvena dar toli nuo civilizuoat pasaulio sugedimo. Lietuva yra žemės ūkio kraštas. Ukininkai gyvena daug sveikesnėje sąlygose negu miestų gyventojai. Karę sugriovė daugybę sveikata, lietuviams kareiviams rusų kariūmenėje, daug lietuvių, išstremtų Rusiją karės pradžioje, apsigyveno Rusijos miestuose ne labai patogiose sąlygose ir sugadino savo sveikatą. Vokietijų okupacijos metu trukamas Lietuvoje maisto gyventojams susirgdimas daug žmonių užkrečiamomis ligomis Rusų, vokiečių, bermontninkų, bolševikų ir lenkų kareivių buvimas Lietuvoje paliko mūsų krašte sifilį, džiovą ir t. t. Žodžiu, karė padaugino mūsų krašto gyventojų mirtingumą. Mės privalome dabar griebtis visokių priemonių, kad sumažinus mirtingumą ir užkirtus kelią visokioms užkrečiamoms ligoms, o pirmoje eilėje džiovai ir sifiliui.

Palyginamoji statistika duoda mums skaitlynes, kurios nėra reikalingos aiškinimų. Laike 1920 metų mirusių proporcija 100 gyventojų buvo Francuzijoje 1,73; Holandijoje 1,19; Anglijoje ir Norvegijoje 1,24; Sveicarijoje 1,44; Vokietijoje 1,63. Mažai yra kraštų, kur mirtingumas būtų didesnis už Francuzijos gyventojų mirtingumą. Jeigu Francuzija turėtų tokį pat mirtingumo didumą kaip Anglija ir Norvegija, tai ji sutauptų kiekvieną metą 213,000 žmonių gyvybių. Paskutiniai statistikos duomeniai yra dar daugiau neprieklausk Francuzijai. Didesnė didžiųjų valstybių dalyj mirtingumas mažėja daug sparčiau negu Francuzijoje. Kai kuriuose kraštuose kitados gyventojų mirtingumas buvo didesnis negu Francuzijoje o dabar tenai stovi daug žemiau.

Mės matome toje pat statistikoje, kad mirtingumas mažėjimas 10,000 gyventojų nuo 1871 iki 1920 metų, yra 77 Francuzijoje, tuokart kaip Holandijoje siekia 136, Austrijoje 135, Vokietijoje 119, Anglijoje 96 ir Belgijoje 95.

Mės randame panašias skaitlynes didžiųjų vengtinų ligų statistikoje: tuberkulozo (džiovos) mirimo proporcija 1 milijonas gyventojų 1914 m. siekė Francuzijoje 2,16 o Anglijoje buvo tik 1,360; Vokietijoje — 1,392; Danijoje — 1,310. Ši baisi padėtis Francuzijoje paėjo iš to, kad nebuvo užtektinų sveikatos apsaugojimui įstatymų; prieventyvių ir terapetinių ligomis gydymo priemonių, bloga organizacija, nes nebuvo gerai suorganizuoto socialio draudimo visose šakose. Socialio draudimo įstatymai yra esminiai ligų preventyvi įstatymai, nes draudimo įstaigos stengiasi sutvert sveikatos įstaigas. Tik laike 1910 m. Vo-

kiečių nesveikatos kasos padėjo 280 milijonų markių higienišku gyvenimų statybai ir daugiau 440 milijonų sanitarijos, ligonių, preventorių, pagijimo namų, sanitariškų įstaigų statybai. Daug pigiau ir lengviau yra gydyt pradžioje džiova sergantį, negu ilgas merdinti džiovos blogas gydymas.

Amerikoje socialis draudimas nėra priverstinas, bet beveik visi piliečiai yra įsirašę ir privatiškas draudimo įstaigas. Didelės draudimo bendrovės, kad sumažinus išlaidas, susiburė į federacijas ir kartu su valdžios pagelba suorganizavo kovą prieš džiovą, alkoholizmą, sifilį. Mirtingumas dėl šių ligų greitai sumažėjo. Lietuvoje sergantį šiomis ligomis 1923 m. buvo: sifiliu 580, gonoreja 577, šankeriu 99 ir džiova 3,653, bet šie daviniai nėra visi tikri, nes nėra suorganizuotos nė vienos amulatorijos, sanatorijos; ligoninės specialiai kovot su džiova, alkoholizmu ir silpnai vedama kova su sifiliu. Žinoma tik tiek, kad Lietuvoje miršta labai daug džiova. Perdidelis alkoholio vartojimas degtinės pavidale, nemažai prisideda prie džiovos ir sifilio platinimo mūsų krašte. Socialio draudimo ligoje įstatymas yra mums labai reikalingas. Jis gali dang padēt suorganizuot kovą prieš baisias ligas ir sumažint mirtingumą Lietuvoje.

Apie runkelių cukraus pramonės užmezgimą Lietuvoje.

1923 m. "Lietuvos Dirvos" 10 Nr. man teko skaitmenimis paliest Lietuvos žemės ūkio vystymąsi ryšyje su galimumu užmegst Lietuvoje runkelių cukraus pramonę.

Skaitydamos, kad Lietuvai (be okupuotos dalies ir Klaipėdos krašto) reikalinga metams 10,000,000 kg. cukraus, ir daleisdamos, kad tas reikalingumas, užmezgus runkelių cukraus pramonę ir patobulėjus žemės ūkiui, pakils iki 20,000,000 kg., mės išskaičiavome, kad tam tiksliai reikalinga yra turēt 10,000 ha. apsodinto runkeliais ploto prie 70—80,000 ariamos žemės visuose runkelių ūkiuose, kas sudaro 3—3½% visos ariamos žemės pasaktyoje teritorijoje (2,500,000 ha).

Toliau buvo išskaičiuota, kad už 10—20 metų šalies derlius vieniems metams padidēs maždaug 100,000 centnerių žiemkenčių bei vasarųjų ir kad gyvulių padaugēs maždaug 200,000 galvų. Taigi buvo išskaičiuota, kad bendrai derlius padidēs 12%, palyginus su 1921 metų derliu.

Dabar paduosiu vėlesnius davinius apie derliaus padėjimą, pradėjus sodint runkelius.

I. L e n t e l ė: Derliaus padidėjimas Prusijoje: buvo gauta iš 1 ha. dvig. centr.

Ziemkenčiai kviečiai 1891—93 m. 14,09, 1911—13 m. 23,9, padidėjimas 70%. Vasariniai kviečiai tais metais 13,80 ir 23,28—padidėjimas 69%. Ruginiai—10,10 ir 18,49—padidėjimas 83%. Miežiai—12,04 ir 22,54—padidėjimas—87%. Avizos—10-6 ir 2037—padidėjimas 100%. Bulvės—80,30 ir 145,65—padidėjimas 81%.

Vidutiniškai 87%, kame runkelių pasėlio ploto buta 2,47% viso posėlių ploto.

II. L e n t e l ė. Derliaus padidėjimas Altmarkėj: buvo gauta iš 1 ha dvig. centn.

Ziemkenčiai kviečiai 1891—93 m. 11,01, 1911—13 m. 24,88—padidėjimas 126%. Vasariniai kviečiai tais metais 12,97 ir 24,12—padidėjimas 86%. Ruginiai—10,36 ir 20,75—padidėjimas 100%. Miežiai—951 ir 22,70—padidėjimas 39%. Avizos—8,43 ir 19,94—padidėjimas 137%. Bulvės—97,19 ir 174,64—padidėjimas 124%.

Bendrai padidėjimo buta 118% prie runkelių pasėlio ploto 12.626 ha, kas sudaro 5,49 viso pašėlių ploto.

Ir taip, didesnis runkelių pasėlio plotas davē ir didesų derliaus padidėjimo nuosimtį.

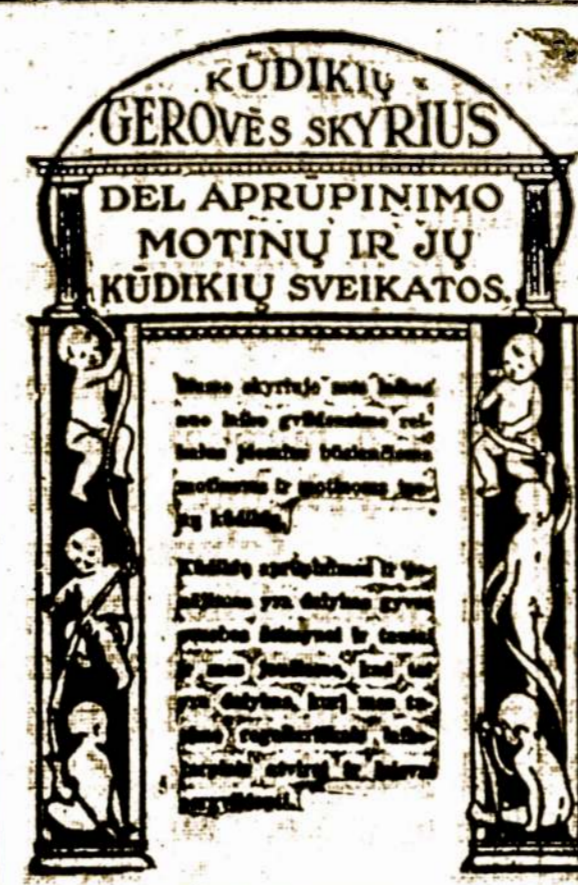
Skaitydami galimą vidutinį derliaus padėjimą 100% mės rasime, kad tik 20,000 ha, apsetų runkelių ūkiuose žeminiiais ir vasariniiais javais gali duot šaliai apie 675,000 centn. daugiau derliaus; be to ir kitų kultūrų, tame skaičiuje ir bulvių, derlius per artimiausius 10 metų gali padidēt 1000%.

Šio straipsnio tikslas yra parodyt tuos praktiškus davinus, kurie buvo gauti 1923—24 metais cukraus komisijai prie Lietuvos Ūkio Banko darbų rezultate, ir todėl lausimā apie žemės ūkio ir šalies ekonomikos pagerinimą ryšy su runkelių cukraus gaminiu įvedimu, mums eks paliest kitų vietoj, šios gi eilutės tik paviršutiniai padodo didelę to gaminio reikšmę šalies ukyje.

1923 m. Gegužės mėn. pradžioj, cukraus komisija prie Ūkio Banko pasėjo runkelių 26 Lietuvos vietose. Kiek vėlyvas pavasarys, o kai kuriose vietose ir pavėlavusi sėja, sumažino derliaus efektą ir runkelių cukringumą; nesant tų nepalankiū sąlygų rezultatai būtų dar geresni.

Lietuvos žemlapyje atskiri runkeliai rodo pašėlių vietas; iš ten matyt, kad sėjos bandymas buvo darytas visoj Lietuvoje—iš žiemų ir pietus ir iš rytų ir vakarus.

Runkelių pasėjo ir prižiūrėjo atskiri ūkininkai, cukaus komisijai kontroliuojant. Rugsėjo viduriu pradēlant iki Lapkričio mėn. komisijos laboratorijoje, esančioj ūaune, buvo daromi runkelių analizai; atskirų plantacijų ūkeliū buvo analizuojami vienu ir tuo pačiu metodu. Kada laboratorija nustatydavo tiksliai pribrėndimū laipsnį, plantatoriai runkelius nukasdavo. Įdomū pažymēt, kad daugelyje vietų runkeliai pribrėndo Rugsėjo viduryje ar ūabaigoj, nežūrint pavėlavusios sėjos ir labai lietingos ir ūkanotos vasaros, kuri buvo 1923 m. Tātai rodo, kad vegetacininis periodas Lietuvoje runkeliams yra visai patankamas.

STRAIPSNIS 78

Pasirodavok su gydytoju greitai.

Susirgus kūdikiui, reikia gydytojui tuojaus duot žinia, o motina turi turēt raštišką rekora jū temperatūros, pulso, kosėjimų, verkimo, skausmo ženklų, ir abelnos kūdikio išvaizdos. Ji turētų atsizymēt kiek ir ko kūdikis valgē kiek vandens gērē, kiek sykių ējo lauk ir kaip, kiek šlapinosi, ką vėmē, ir bile kitus nepaprastus apsireiškimus. Reikia palaikyt dalį šlapumų ir išmatų del gydytojo analizės.

Gydytojui kę įsakius, reikia tas pildyt tikrai griežtai. Motina turētų užrašyt kada ji išpildē ir kę patēmijo.

Jei gydytoja negalima greit gaut, tai reikia prisilaikyt sekamų dalykų. Kūdikis reikia laikyt lovoje kol tik rodyt temperatūrą virš 99,5 laipsnių F. Jei liga buvo sunki, tai reikia ji palaikyt lovoje ir dar trys ar septynios dienos po to, kaip jo temperatūra paliko normalē (98.6 iki 99.5 F.) ir laikiesi tolia 24 valandas. Galima išvengt daugelio ligų pasekmių, paliginant šitą laikotarpi pasveikimo.

Turi savo kūdikį laikyt sveiku ir stipriu. Kūdikio sveikata ir išsivystymas priguli daugiausia ant prietūros ir pieno, kurį jis gauna. Kūdikis reikia kasdien maudyt ir reguliariškai penēt. Jei negali savo kūdikio žindyt, bandyk Borden's Eagle Pieną. Tai yra pirmiausias kūdikių penas—pagamintas iš riebaus karvių pieno ir kruopeto cukraus—ypač kudiakams. Jį gydytojai visur rekomenduojā del jo kokybės ir vienodumo. Per keliatę gentkarėjų tuksantai Amerikos motinų išaukėjo savo kūdikius su Borden's Eagle Pienu. Jos tą darē delto, kad Eagle Pienas buvo joms rekomenduotas draugų ir delto, kad jos rado jį užganėdinančiu.

Yra faktas, kad vaikai dažniausia buna nedapenėti tuo metu kada jie spartčiausiai auga. Regis jie valgo užtektinai, bet tikrenybėje jū maistas nesuteikia jiems tinkamos soties. Neseniai vesti tyrimai mokyklos vaikų tarpe parodē, kad Eagle Pienas yra pasekingas taisant nedapenētus vaikus. Kiekvienas vaikas turi turēt Eagle Pieno suteikiamą energiją. Jaunas vaikas turi gaut kasdien po del saukštū Eagle Pieno atmiešto trimis ketvirtadaliais puodelio šalto vandens. Duok parvėjius ir popiečius. Senesni kūdikiai dažnai labiau jū mėgsta su ginger ale, vaisių sunka, suplaktu kiaušiniu ir skanskontu.

Perskaityk atydziai šiuos straipsnius kiekvieną savaitę ir pasidēk atocijai.

"Am. Lietuvis" Knygynė
galite gaut
Visokių laikams popierų

Užima kontraktus ant buda-vojimo ir taisyso namų. Taip-
PRANAS LEVERIS
Dailydė-staliorius.
gi taisy ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kaišos labai žemos. Reikalaujanti dailydēs, malonēkite kreiptis pas mane, po numeriu —
15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcesteryje.

KILA IŠGYDOMA
Su Stuardo Plapao Paduškai-
tē. Jus galite mest šalin visus dirzus, kadangi Plapao paduškaitē yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kėlos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridēta nenuslenka ir tuo budu geresnē negu dirzus. Jokiu diržų ar sprendžimų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturēsi. Gauta aukso medalius. Mēs pristūme, kę šakome, atsiųsim jums išmėginimui visai DOKAL.
Plapao Laboratories,
3059 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

JEI tavo kūdikis
naktį verkia, yra neramus ir nemiega, gali būti tai jo maistas, kuris kelia tas bėdas.

Tokiais atvejais turētumēte vartot Borden's Eagle Pieną, maistą, kuris išauklėjo daugiau drūtų ir sveikų vyrų bei moterų negu visi kiti kūdikių maistai krūvon sudėti.

Eagle Pienas buvo priimtas pienas per 63 metus. Jis stipriai rekomenduojā gydytojū, kuomet motinų pienas nepriemas ir duodamas gynamas.

Jei nežinai kaip vartoti Eagle Pieną, prisiusk mums šitą paskelbimą ir mes pasiūsimė jums penėjimo instrukcijas, Kūdikių Knygą ir kitokias brangias informacijas dykai.

THE BORDEN COMPANY
Borden Bldg. New York

No. 1.

Ar Kenčiat Nuo Vidurių Nesmagumo ir Nevirškinimo?

Žmonēs tankiai mano, kad jie turi širdies ligą arba appendicitis, iš prietūsties skausmo, kuris ištiko paieina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jei norit pasveikt.

Yra vienintelē gyduolē, kuri palengvina nerviskumą, vidurių nesmagumus ir numalšina vėninimą laike neštumo. Neturi jokiu vaistų kenksmingū širdžiai. Galite gaut, bile aptiekoje.

Pepsinic Seltzer
Company.

Naujas Lietuvis
Graborius

JUOZAS J. DIRSA

Geriausias patarnauja už pigiausia prekę. Jei mirtis patiktų jūš draugū arba gimimē, kreipkitēs prie-manēs. Nuo rugsėjo 1, J. DIRSA perkraustē ofis į naują vietą, po numeriu:—

13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.

DR. TESSMER,

Dentistas

306 MAIN STREET,
Worcester, Mass.
(virš Iver Johnson Krautuvis)
SUTEIKIA
SAZINISKĄ PATARNAVIMĄ
LIETUVIAMS!
Tel. Park 3310.

BALTIJOS—AMERIKOS LINIJA

SPECIALISKA VIDUR-VASARINĖ

EKSKURSIJA

TIESIOK Į LIETUVĄ

PER KLAIPĖDĄ

Iš New Yorko laivu POLONIA Liepos 5-tą dieną.

Laivas žinomas tarpe lietuvių kaipo labai patogus, tas yra prirodyta daugybė laikų nuo mūsų pasažierių.

Užsisakykit sau vietas išanksto.

Baltijos Amerikos Linija duoda savo specialiską atyda del moterų ir vaikų ir abelnei kožtas pasažieris yra gražiai prižiūretas. Šita linija daro viską kas tik galima, kad padaryt kelionę lengviau ir užganėdinančia.

ATYDA: Daugelis lietuvių dar neaplanė savo gimtines šales per daugelį metų bijodami kad negalēs sugrūt atgal į Ameriką.

DABAR PROGA KIEKVIENAM: Pagal naujai išleista teisę, kiekvienas gali aplankyti savo šalį per metų arba ir ilgesni laikai. Leidimas yra išduodamas pasažieriams sugrūt Amerikos valdžios. Su visais kitais klausimais kreipkitēs prie savo agento arba prie—

Baltic American Line,

9 BROADWAY, NEW YORK.

Pleiskanos sunaikina — Ruffles atgaivina!
Kaip vanduo muolat lapelamas ant skremu išmuka duobe, taip ir pleiskanos, nors išmū bet tikrai, sunaikina plaukų šaknis ir yra prietastiniai plaukų spūlionimū, kurie su laiku pasidēdo mūlikimui.
Nepriekintaiše šitokio atditikimo prie gavē! Naudojite
Ruffles
tuojaus, kas tik pastebēsite pleiskanų—tū netvartū baltū lupinū pirmą pasirodymą. Bonka 65c. aptiekoje, arba už 75c. pristūmimo stažiai iš dirbtuvė.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

Pirmas
Lietuviskas
Graborius
Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestūvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms. Kreipkitēs šiuo adresu:
MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

Du Dideli Buriai Iškeliaus į Lietuvą!!

PIRMAS burys keliaus laivu LEVIATHAN, Liepos 5-tą dieną. Kurie turit pasus gatavus, keliaukite kartu.
ANTRAS mūsų burys keliaus Liepos 10-tą dieną laivu COLUMBUS. Rašykite pas mus. Užsisakykite vietas — turėsijte geriausią kelionę!

NAUJENOS BUVUSIEMS KAREIVIAMSI!

Eks-kareivių ekskursija į Franciją ir atgal: visa kelionė ir pragyvenimas Francijoje, pamatymas vietų, kuriose mušiai atsibuvo laike karės, viskas ir viskas į ten ir atgal ant geriausių laivų, kaštuos tik 275 doleriai. Puiki vakacija. Laivai išeis iš New Yorko Liepos 12, Rugpjūčio 2, Rugpjūčio 16, Rugpjūčio 23. Amerikos valdžios laivino Informacijų kreipkitės pas mus:—

M. Paltanavičia

15 Millbury Street

Worcester, Mass.

V. Paltanavičaitė

Juzė Rauktytė.

Žinia per Radio nuo laivo Columbus, Birželio 19 d., 1924.

Septynios dienos kaip keliaujame plačiomis jurėmis, oras labai gražus, laivas mūsų neria per jurių klonus, rodosi norėdamas kuogreičiausia pernešt per didelį vandenyną. Bet mes visai nesiskubinam, nes mums ant laivo labai gerai, puikūs valgis, geras guolis, muzika kasdien. Esam sveikos ir linksmos. Anglijos pakrantės jau matosi ir daugybė paukščių atlėkė nuo Europos kraštų mus pasitikt. Visiems linkime geriausios kloties.

JUZĖ RAUKTYTĖ ir VALENTINA PALTANAVIČAITĖ.

Pilna Dėčia, Pakšt! Čia tai užderėjo Dievo dovanos, pavidale negerių ir lietuviškų rylininkų, arba kaip kiti juos pravardžiuodami rylišteininkais, ir tai ne bile kokių, nes daug jų yra dideliūs mokslus baigusių įvairiose šakose (kokiose tikrai, gali kiekvienas sau pasiaiškint ir tai kaip sau nori, nes šakų yra visokių). Pėnyciomis čia vis pargabenama daug vatermalionų, tik ne sodinimui ant rylininkų parduodamų farmų, o negerių maistui; sako, kad ir tuli lietuvių pradeda juos jau valgyt. Dieve juos pasotink.

Kvy Land, Oh! Įvyko didelės permainos visoje žemėje ir sandariečiai pas bažnyčią jau nėra smaugiami; matyk dabar eina devyni striokai aplink bankas ir bankutes (ne bonkutes): žmoneliai iš vieno savo pinigų ima ir neša į kitas vieną dieną, o kitą dieną iš tų ima ir neša "padėt" į tas pačias, iš kurių vakar atsiėmė. Dėl tokios darbymetės ir sandariečių gerklės turi progą atsilst nuo vyčių rankelių. Teisybė, dabar ir plakatai išėjo iš mados, ir juos niekas nereikalauja pas bažnyčią nešt lyg "svenconkas" per velykas.

Braklink, Nu-u. Čia išsi-auklėjo didelis patriotizmas ir tautos meilė, dėl kurios net cėlios 3 parapijos (ir visos prieš Garnd gatvės) nepasidalina lietuviška meile. Šventakuprių partija dabar rengia konkursą tam, kas atspės, kuriai pavyduolei teks lietuvių tautos savininko vardas, ir skiria dovanų didelę kumščią su trimis supintais pirštais. Kas dovaną laimės tai tik vienas Dievas žino, bet tikrai žinia, kad laimės kas nors. Kad nors laimėtų geri žmonės.

Čiur-čiur-čiur, Kagi? Laukis prismatico pilną bridgeportą ir tai taip labai, kad net ir jis pats ėmė rėkaut, kad jam smirda. Jis tuom pavaduoja stokjardų atmosferą ir nori net pasidaryt kontraktą su Muskegano agrikultūros savininkais. Sako jiems tas pareitų pigiau, nes pats galėtų nuvažiuot skersai leiką, nereiktų samdyt specialiskus laivus gėrybių išvažiojimui. Ar pasiseks, niekas nežino. O tas labai svarbu būtų iš anksto žinot.

NAUDINGI PATARIMAI APIE SVEIKATĄ.

F. L. I. S.

Sveikata ir kaip ją igyt.

Sveikata yra vienas iš didžiausių faktorių dabartinėje civilizacijoj. Yra tai pamatinis akmuo, ant kurio statoma progresas ir laimės trioba. Sveikatos igyjimas yra prieinamas visiems, kurie tik paklausys civilizacijos įstatymų.

Moderniška sanitaricija remiasi ant tikrų, moksliskų faktų, ir jos praktiskas pritaikymas labai atsargiai ir smulkmeniškai išdirbtas. Šių dienų sanitaricija rėsiasi ne su teorijomis, bet su faktais, ir tinkamai išpildžius visus reikalavimus ji ves prie panaikinimo daug visokių ligų, kuriomis žmogus yra apsunkintas. Tas netik sutaišys daug doliarų ir centų, bet atims daug skausmo ir liudėsio.

Ligonis tai neišvengiamas rupestis, dažniausiai apsunkinimas sau, savo šeimynai, ir visuomenei; jis yra skola, ne turtas. Sveikas kunas reikalauja proto tinkamam vystimui, ir kad sektųsi su kitais tuomi žvilgsniu kompetuot, žmogus turi savo sveikatą prižiūrėt; sveiki žmonės reiškia sveiką kompeticiją, ir sveika visuomenė reiškia pasitikėtiną darbą, ir ne vienas miestas, ne mistelis negali pasiekt geriausio gerbuvio te sveikų aplinkybių. Dėlto sveikatos ir jos įstatymų žinojimas turi but reikalingiausia dalimi kiekvieno žmogaus mokslo, ir kuo anksčiau jis igyjamas, tuo geriau.

Sveikatos palaikymui, daugiau negu kokuose kituose atsitikimuose, žmogus yra savo brolio užlaikytoju, ir neturi tiesos apleist savo šeimyną arba namus taip, kad leidus ligai kilt. Vienas iš sveikatos reikalingumų, tai švarumas. Namai turi but užlaikomi švariai

viduje ir išlauko. Reikia žiūrėt, kad namuose būtų daug tyro oro, ir kad namai būtų taip pastatyti, kad gautų daugiausiai saulės. Saulės šviesos ir tyras oras yra ligos didžiausi priešai. Turime neperstojančiai kariaut su visais gyvunais, kaip žiurkės ir pelės; reikia apdengt visus langus sietais, kad ne įleidus musių ir uodų; laikyt kiemus švariai ir žiūrėt, kad išmatoms būtų tam tikras viedras su tinkamu dangčiu.

Kaip pagerintų sveikatos aplinkybių svarbiausiu faktorium ateityje yra individuališkas mokinimas, ir kiekvienas mokyklos vaikas turi but mokinamas sveikatos ir sanitaricijos pamatinių reikalavimų. Turi but mokinamas kaip apsigint kovojame su liga, kaip ir kovoję su ištėvirkimu ir nedorais papročiais.

Kad geriau supratus višos sveikatos problemą, reikia pažymėt keturis reikalingiausius sanitaricijos faktorius, butent:

1. Parupinimas saugaus vandens.
2. Maisto produktų sanitariska kontrolė.
3. Užkrečiamų ligų kontrolė.
4. Išmatų sanitariska kontrolė ir panaikinimas.

Atsižvelgiant į tai, kad karštligės, vaikų vidurių ligų, koleros, ir tam panašių ligų perai gali užkrėst vandens, vandens apvalymas dažnai reikalingas. Kaip gauname tyrą vandenį? Seniau buvo tai sunki ir daug kainuojanti procedura, bet dabar, moderniškas mokslas, su filtravimo ir dizinfekcijos budais, netik kad išlaidas sumažino, bet apveikė visus sunkumus tuomi žvilgsniu, ir padarė galimu daktu finansiskai kiekvienam miesteliui turēt

užtektinai savo žmonėms tyro vandens. Kada tyras vanduo gaunamas, reikia atmint, kad biedniausio žmogaus sveikata yra taip pat svarbi žmoniškumo ir sanitariskumo žvilgsniu, kaip ir turtingiausio žmogaus, todėl vanduo turi but netik saugus, bet turi pasiekt visus mieste namus.

Maisto produktų sanitariska kontrolė. Tas reiskia, svarbiausiai, sanitariskas peržiūrėjimas visų pieno produktų, nes 90% visų ligų priežasties nesanitarko valgio paeina nuo užkrėsto pieno ir jo produktų. Pienas, budamas taip svarbus maistas, jo problema yra svarbiausia iš visų, su kuriuomi visuomenė turi susidurt. Žinoma, gyvuliai maistui yra užmušami sanitariskose aplinkybėse, ir vietas, kur mėsa pardavimui laikoma, visuomet švariai užlaikoma, bet visas pienas, pardavimui skirtas, turi but sveikatos viršininko prižiurimas, ir gale, saugiausias tai tas, kuris pasteurizuojamas.

Pasteurizuotas pienas reiskia piena, kuris laikomas tam tikroje šilumoje paskirtą laiką, paskui greitai atšaldomas ir į bonkas supilamas, ir laikomas šaltai kol naudojamas. Nors pasteurizavimas neprileidžia užsikrėtimo, vienok svarbu, kad daug priežasčių dėlei, kad pienas pasiektų pasteurizavimo vietą švariose aplinkybėse. Šaldytos smetonos dirbtuvės prierčiamos vartot pasteurizuotą piena, ir jos dažnai sveikatos viršininko peržiurimos, nes senesniais laikais didesnė dalis įvairių ligų paėjo nuo užkrėsto pieno.

Užkrečiamų ligų kontrolė, tai svarbiausia dalis sveikatos srityje, ir kad ligas kontroliuot, reikia žinot, kokios dažniausiai apielinkėj pasirodo. Ir tai galima sužinot peržiurint karts nuo karto, mokyklos vaikų sveikatos stovį, ir nuo gydytojo, kuris visas ligas turi sveikatos viršininkui pranešt. Netik

kad gydytojas turi pranešt užkrečiamas ligas dėlto, kad tai įstatymas, bet dėlto, kad jis užsiinteresavęs žmonija ir jos progresu ir gerbuviu.

Visi vaikai turi but čiepijami kol dar nelanko mokyklą. Turi but vėl čiepijami tarpe 15 ir 20 metų amžiaus. Užaugusieji turi vėl but čiepijami tarpe 35 ir 45 metų amžiaus, ir tuomet, kada rauptų liga pasirodo.

Raštus apie sveikatos dalykus galima gaut ant pareikalavimo iš Suvienytų Valstijų Sveikatos Departamento, Washingtone. Reikia atmint, kad geresnė sveikatos padėtis gali but įvykinama ir tas ves prie ilgesnio gyvenimo ir didesnės laimės ir gerbuviu.

Worcesterio PENKIŲ CENTŲ BANKA,

316 Main Street,

Turtas — \$22,500,000

Idėjimai eina ant intereso pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS: Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet. Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet.

Subatos vakarais vien tik dėl pinigų idėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

VEJO MALUNAS.

(Rašo St. Tautvaiša)

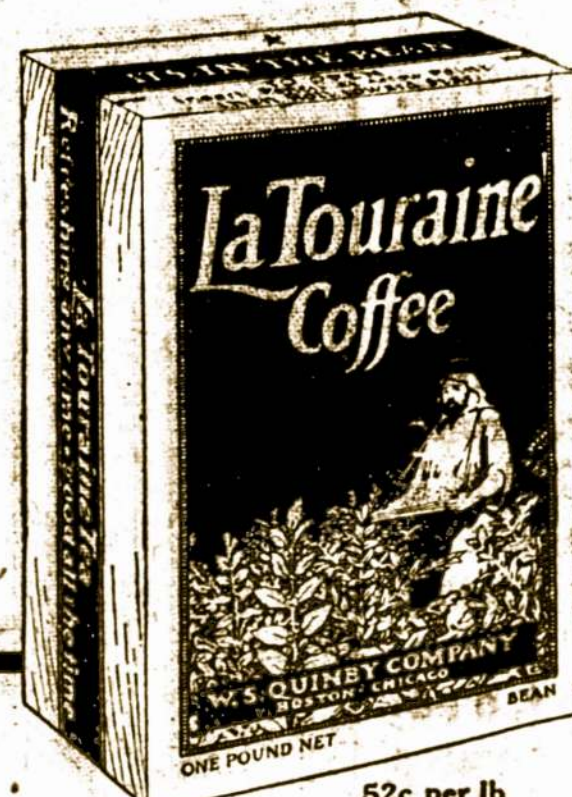
tipointę ir mėgina skandin-

Čiur-čiur, Kagi? Čia atsi-buvo išleistuvės trijų mėnesių seno sandariečio, kuris iškeliaivo nutiest bridgeporto pletkų radiogramo dra-tus tarpe Chicago ir Bostono. Kelionėje jis sustos Kvy-y-y Lande ir Špicburke, apžiūrēt, ar ten nebūtų galima įrengt pletkų agentur-as. Išleistuvių vakarais buvo su programu, kuris iš-pildyta tilipono zvanelio in-strumentu, šokiais "buvo boba Vilniuje" ir Laukio šo-kiais sulyg jo gizelio muzi-kos. Muzikantas dėvėjo trumpas kelnaites ir ilgias pančiakaites, o jo mylima kalė plojo uodega per sau-sius lapus. Išvažiuodamas Laukio muzikantas išsivežė penkis maišus visokių merg-šų pikčierukų ir sugrįždamas žadėjo parsivežt jų pen-kis sykius daugiau. Laimin-gos kelionės.

Bus-Tuoj, Marš! Čia Ker-diejaus bitė padarė daug di-delio strioko kaip pradėjo apie brodvajų lakstydamas žvimbt koku tai alkanu ton-ti. Žmonės išsigandę da-bar bėga vienas pro kitą į ci-

tis, tik dar Dievo meilė, kad jie tai daro nenorėdami, tai ir nenuskesta kaip reikia. Kiti iš piktumo visas bites praminė "bimbalažs", kiti varmais, o kiti tik paprasto mis musėmis. Kaip rodosi, kiek palaukus visi apspras ir viskas bus gerai. Tikrai turės but gerai atvažiuavus čia "aptiekioriu!" su naujos mados receptais vaistams nuo bičių atsigynimui.

Pukšter (k), Marš! Pik-ninkas, pikninkas, pikninkas, pikninkas, ir dar kartą pikninkas. Kas tik kokio nori ir kur nori: Maurų parke, apšvaitos parke, ant ukininko pudymo, ant rylišteininko dirvono ar kur ki-tur. Mat čia fry kontrai tai pikninkus galima rengtis kur kam patinka, bile tik tu-ri desimtinę užsimokēt ir automobilį nuvažiuot į pik-ninką. Ir važiuoja svietelis: vieni pirmyn, kiti atgal. Ne vienas nuvažiuoja ir la-bai toli, taip toli, kad sugrįšt reikia net į antrą dieną. Mat dabar yra daug vekeišinų, tai ko čia namo ir skubintis. Į darbą rytoj juk nėra bai-mės pavėluot. Gerai

"It's the Bean" "TAI YRA PUPA"

JUMS PATARTINA PASIRINKT GERIAUSIA

45c 1/2 lb canister

"It's the Leaf" "TAI YRA LAPAS"

Ant Jusų pardavėjo lentynų — paklausk jo!

W. S. Quinby Company, 291 Atlantic Ave., Boston, Mass.

VIETOS ŽINIOS.

Aušreliečių išvažiavimas į Balevičiaus ukę (North Rutlande), praėjusioje nedėlioje, gražiai pavyko. Diena pasitaikė labai graži ir šilta. Kadangi išvažiavimas buvo privatiškas, tad apart Aušrelės narių buvo tik kelias pasalinių ypatų, Aušrelės rėmėjų. Tvarka, kurią vedė Aušrelės pirminkas Janušonis, buvo labai pavyzdinga. Popiet, gražioje pievoje, tarp žaliuojančio miško, jaunimas gražiai žaidė įvairius lietuviškus žaislus, dainavo dainas, ir taip laiką praleidus iki 8:30 vakaro, visi keliavo (busu) namo, dainuojant lietuviškas dainas. Reikia pastebėti, jog toki išvažiavimai, ypač Aušrelės narių, kurių tarpe prarėtėjusios eiles iš Lietuvos atvykusių merginų užpildo jau čia augusios, daro labai malonų įspūdį Tik gaila, kad čia augusio jaunimo vaikinai neina merginų pėdomis, ir nesispiečia prie Aušrelės. Linkėtina, idant jie čia imtų spiestis.

Svečias.

Lankėsi svečiai. "Amerikos Lietuvis" redakcijoje lankėsi daktaras J. J. Jonikaitis iš Detroit, Mich. (pirmaus gyvenęs Worcesteryje), kuris atvyko čia su reikalais. Papasakojo, jog daktaras F. Matulaitis, irgi seniaus praktikavęs Worcesteryje, ir dabar gyvena Detroit, guli ligonbutyje ir baigia gyt po operacijai (inkste augo akmuo). Atlankęs savo pažįstamus dr. Jonikaitis, iškeliavo į Bostoną, atsisveikint su kompozitorium Petrausku, netrukus iškeliausiančiu į Lietuvą.

Administracijoje lankėsi p. J. Mikalauskas iš New Britain, Conn, pravažiudamas į Bostoną. Ponas Mikalauskas yra gaisrininkų departamento tarybos nariu, tad su šios tarybos reikalais nukeliavo į Bostoną.

Iš klubo susirinkimo. Birželio 20 dieną įvyko L.U.P. Klubo ypatingas susirinkimas, su tikslu supažindinti narių su planais rengiamo bazaro, kuris prasidės Lapkričio 14 dieną. Dovanoms bazare bus skirta trys prizai, beje: automobilis, radio ir \$25 auksu. Susirinkime išpirta įžangos bilietų už \$800 ir už dukartiek bilietų nariai pasiėmė parduot. Pas visus susirinkusius upas labai pakilo ir iš to galima spręst, jog bazaras turės geras pasekmes. Kurie iš narių dar neturi pasiėmę platinimui įžangos bilietų, lai užsina į Klubo kambarius ir jų pareikalauja pas užveždą. Kiekvieno nario pareiga kuodaugiausia bilietų išplatint.

Klubas turi 700 narių, tad toks buris žmonių, turi daug reikalų ir su lietuviams pramoninkais. Pramoninkai ypatingai turi skaityt savo privalumų šiūm kart remt Klubo rengiamą bazarą; už savo prielankumą Klubui, lietuviams pramoninkai gali tikėtis prielankumo ir paramos iš klubiečių. A.

belnai Worcesterio lietuviams kviečiami remt Klubą šiame dideliame jo darbe. Ir klubiečiai tikisi, jog worcesteriečiai lietuviams ne atsisakys nuo talkos taip dideliame Klubo darbe.

Klubo koresp.

Brangios žuvis. Šalia miesto yra parkas, vadinamas Green Hill. Ten yra ežeras su daugeliu didelių žuvų. Vasaros dienomis ten prisirenka daug žmonių pasižiūrēt į tų žuvų "revoliuciją", kaip jos didžiausiomis kruvomis, vienos per kitas verčiasi gaudydamos mottomą joms duoną. Žuvų gaudymas tame parke griežtai užgintas. S.V. ir A.S. to betgi nepaisė ir užsimanė ten pasigaut žuvų. Bet nepasisekė. Parko policistas juodu nučiupo ir nutempė į teismą, kuriame reikėjo užsimokēt po \$10 baudos. Žuvų, rodosi, sugavo mažai, o užsimokėjo brangiai.

Tvarkykime dalykus! Man teko kalbētis su SLA. 57 kuopos ligonių lankytojais, kurie sako, jog kuopa turi apie dešimtį ligonių, kurių rodosi, tik vienas "gyvena" namie, gi visi kiti sau tik "sportauja" su savo ligoims. Čia kuopos valdyba turēt atkreipt atyda ir patirt kas per ligoniai yra tie "sportai". Apie tai kalbos tarp šios kuopos narių vaikščioja jau nuo senai ir ligonių lankytojai skundžiasi, kad ligonius negali jų namuose beveik niekad surast. Rep.

Vaičiatio sauzudysta. Feliksas Vaičaitis, gyvenęs ukėje, šalia Princitono, mirtinai persiėvė ir tuomi užbaigė savo gyvenimą. Jo namuose buvo jo podukros vestuvės, ir antrą dieną po vestuvių Vaičaitis nusizudė. Lavonas palaidota miesto kapuose. Sauzudystos priežastis nežinoma, tik jo pažįstami pasakoja jį buvus ne normališku ir ne rimtu žmogum. Rep.

Bebrauskienė skiriasi. P. Bebrauskienė, gyv. prie Taylor gatvės, gavo perskyrą nuo savo vyro. Bebrauskienė sako, kad jos vyras pasigeria ir negalima su juom gyvent. Bebrauskas skundėsi, kad jo žmona kitus vyrus bučiuoja. Teisėjas sudiko duot perskyrą. Advokatas Ben Mendelsohn's, 931-932 Slater Building, atstovavo Bebrauskienei ir pavyko jam gaut perskyrimą.

JONAS CIVIŅSKAS
Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:
340 Harding St. Worcestery.
Tel. Parp 4156.

PARSIDUODA.
PARSIDUODA STUBOS DAIKTAI. Du ruimai ir kuknė, gerai įrengta, gera proga jaunai porai eit ir gyvent. Parsiduoda pigiai. Kreipkitės pas:-
PRANAS KAZALUPSKIS,
11 Meade st., 2 lubos, Worcesteryje.
PAJIEŠKAU vieno arba dviejų draugų, kurie norēt su manim važiuot į Kaliforniją su mano automobilium. Jeigu rastusi ukvatninkai, meldžiū susinėst per laisšk arba ypatingai. ALEX BELVIK.
R.F.D. BOX 40, Rutland, Mass.
(26-27)

KETVIRTAS METINIS

PIKNIKAS

Rengia A. L. T. Sandaros N. Anglijos Apskritis

WAUSHAKUM PARK, FRAMINGHAM, MASS.
PETNYČIOJ, LIEPOS-JULY 4 D., 1924

Vieta ant ežero kranto, yra puiki salė, kaip 1 val. po pietų pradės griežt JONO DIRVELIO ORKESTRA iš Worcesterio; galima laiveluose plaukioti, yra pieva žaislams, J. Cernius trauks viso pikniko paveikslus, bus skanių valgių ir gerimų. Muzikalį programą vadovaus Dirvelis, dainuos "Gabi-jos" vyrų kvartetas iš So. Bostono ir "Aušrelės" specialė grupė iš Worcesterio. Kalbės A. Tullys, A. Ivas ir N. Rastenis, vakare bus rodomi krutami paveikslai ir "fire works".
SPECIAL KARAI išeis iš So. Bostono 10 val. ryte nuo Broadway (sustos tarpe Pašto ir Federal Banko). Pirkite bilietus iš anksto pas sandaričius.
SPECIAL (buseliai išeis iš Worcesterio, nuo 12½ Millbury Street. Pirkite bilietus iš anksto pas Z. Jušką ir kitus sandaričius.
PASARGA: Iš Bostono reikia imt karus nuo Park Square, Framingham-Worcester ir įsijpt Framingham ir Hollis St.; iš Worcesterio imt Boston karus, taipgi važiuot reikia iki paskirtos vietos.

Parsiduoda Namai—Farnos!

VERNON HILL, 18 kambarių namas, visi intaisymai. Prieinama kaina geros išlygos.
481 MILLBURY STREET, 4-4-4 kambarių namas, randų \$624 per metus. Kaina \$5500, imnokēt \$500.
11 LAMARTINE STREET, 4-4-3 kambariai, daug žemės. Kaina \$6500, imnokēt \$800.
1 LEDGE STREET, 6-tenementų namas, 30 kambarių, šiltas vanduo, maudynės, skalbimo loviai, elektra. Krautuvė, garadžius ir banė. 9500 pėdų žemės. Randų virš \$2000 per metus. Kaina \$16500, imnokēt \$2000.
46 AKR FARMA, arti miesto, geri budinkai, derlinga žemė. Galima majnyti ant namų mieste.

A. BLAŽYS,
15 Millbury St., Worcester, Mass.
PARSIDUODA dviejų ir pusės gyvenimų namas po 4-4-3 kambarius, visi intaisymai. Kaina \$7500. Teiraukitės.
24½ MAXWELL STREET, WORCESTER, MASS.

Parsiduoda Namai—Farnos!

95 AKRU FARMA, geri budinkai, arklis, 5 karvės, daug vištų, visi padarai. Kaina \$5000.
6 AKRU FARMA, didelis gražus sodnas, dviejų gyvenimų namai, priekaro, vienas feras. Kaina \$800.
1½ AKRU ZEMES, namas, 8 kambariai, banė vištinkas, netoli karo, vienas feras. Kaina \$5000.
J. J. Kalakauskas,
64 Perry Ave., Tel. Cedar 7386-M.

PARSIDUODA.

NAMAI DVIJEI, sykių 7-nių šeimynų, pačiame Spencer mieste. Kaina \$3500.
FARMA, 13 akrų žemės, 6 rūimų namas, banė, garadžius, vištinkas, karvė, 45 vištos, prie Spencer. Kaina \$2800 imnokēt, \$1000.
FARMA, 1½ akro žemės, namas 2-ju šeimynų, naujas, su visais įtaisymais, banė, vištinkas, 20 minučių eit iki Norton's šapai. Kaina \$6500.
FARMA 45 akrų, 7 karvės, arklis, vištos, vežimai, 4½ mailos iki Worcester. Kaina \$6000.
FARMA, 62 akrai, su 10 karvių, 2 arkliai, vištos, prankiai 8½ mailos iki Worcester. Kaina \$6000.
FARMA, 62 akrai, su 10 karvių 2 arkliai, vištos, prankiai, 8½ mailos iki Worcester, mainysiu ant namo mieste.
FARMA, 90 akrų, su gerais trobšniais ir gyvuliais, arti fabriku. Mainysiu ant namo mieste.
ZEME su dideliu mišku, šale Greenwood st., parduosiu ant lengvų išmokėjimų.
TURIU tenementu ant randos, po 16 ir dvidešimt du doliaru į mėnesį.

JONAS BUROKAS,
25 Millbury st., Worcester, Mass.

Parsiduoda Namai—Farnos!

136 AKRU FARMA. Didelė, gera stuba, 17 pirmos klesos karvių, 1 bulius, 3 arkliai. Didelis plotas gražios girios. Kaina \$8000.
113 AKRU FARMA (Holdene), su gyvuliais ir padarais, parsiduoda už \$5000.
40 AKRU FARMA, didelė, miestiskai įtaisyta 13 rūimų stuba. Elektra, bėgantis vanduo, maudynės, banė, salla; gyvuliai ir padarai. Kartu su farma eina ir gasolino stotis su storiu; farma randasi prie pat state road. Kaina už viską \$9500.
TURIU daugybę ir mažiukių farmų!
L. J. PAULAUŠKAS,
15 Millbury Street, Worcester, Mass. (Prie Amerikos Lietuvis)

EKSTRA !!

Turiu pranešt, kad atidariau naują čeveryklų krautuvę. Turiu naujausios, geriausias ir gražiausias mados, visokios rūšies čeveryklus, kaip vyriški, moteriški, mergaičių ir vaikųčių. Tik ateikit patį persitikrint, busit užganėdinti. Jums plačiai žinomas—

VINCAS ČESNA,
senas ledinis,
90 Millbury Street,
Su pagarba, V. Česna.

ANT RANDOS.

ISSIRANDAVOJA švarus kambaris prie gerų žmonių. Norintis su gero kambario, kreipkitės į "Amerikos Lietuvis" ofisą—gausite antrašką—
15 MILLBURY STREET.
Worcester, Mass.

ANT RANDOS STORAS ir STUBA; randa prieinama. Platesniu informacijų dėlei, kreipkitės prie savininko.
M. VALENTUKEVICIUS,
32 Washburn st. Worcester, Mass.

GERA PROGA PRATURTET. Parsiduoda valgykla ir keptuvė, pramojė stovį viduryje miesto, išdirbta per kelis metus. Įeigos per metus apie \$50,000. Jeigu manysi pirtki, visas informacijas gausi

AMERIKOS LIETUVIO OFISE,
15 Millbury Street.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

SMAGIAUSI "BATHING" SIUTAI!!

Šiandien Worcesterio lietuviams turi gražiausias maudynes ant "leikų," todėl jiems reikalingi ir "BATHING SIUTAI." Kaip tik dabar darau didelius nupiginius ant "Bathing Siutų."

Užlaikau visokių "bathing siutų" "shoe:" Vyrams, Moterims ir Vaikams; Moterims "Dresijų," "House Dresijų," Mergaitėms "Dresijų" ir Andarokų. "Shoe" visokių kainų ir taipgi turiu daugiau visokių kitokių reikmenų, todėl prašome atsilankyti ir persitikrint, o pamatysite, kad pas mus parsiduoda prekės daug pigiau negu kur kitur!

A. J. KATKAUSKAS,
DRY GOODS STORE,
372 MILLBURY STREET, (25-31) WORCESTER, MASS.

I LIETUVĄ
WHITE STAR LINE
N.Y.—Cherbourg—Southampton.
Išplaukimai kas savaitę. Milžiniai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE
WHITE STAR LINE
N. Y.—Plymouth—Southampton—Cherbourg—Hamburg.
Reguliarieji išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth—Cherbourg—Antwerp.
Zeeland & Gothland (3-čia klasė)
N. Y.—Plymouth—Cherbourg—Belgenland & Lapland.
Visos uždarytos, privatuskos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar
Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

Tu Negali Išvengti!
Kankinančių anabimybų neutrailgijos. Skausmų ir dieglis reumatizmo. Nevalgymų staigus padidimo. Šokančių, traukančių ir padukima varančių skausmų; skaudet skauda danti, dieglis suai ar skauda galva, jei nepamindini apie

Ireg. S. V. Pat. Ofise. Itojus ir negalindamas lanko juomi pasimaujoti. Jini suteikia malonų ir greitą palengvinimą. Nei viena atstari šeimyna negali būti be bonkos šiu gydočių. Nėra tikras, jei neturi INKARO vaibabentkio.
F. A. D. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.

Farnos ir Stubos Ant Pardavimo!

Kas nori pirtki ar parduot stuba ar farma, arba sumainyt stubą su farma, aš tamistoms patarnausiu tame reikale. Šiuom laiku turiu kelias gerų farmų už žemą kainą. Ateikite pas mane, o aš jus nuvesiu parodyt įvairaus didumo ukų (farmu).

Agency J. P. Vaitkus,
201 Millbury St. Worcestery.
Telefonas Park 7786.

NEW YORK HAMBURG
United American Lines
HAMBURG AMERICAN LINE
Trumpiausias Kelias į Visas Dalis LIETUVOS!
Išplaukimai kas savaitę mūsų laivuose de luxe:
Resolute, Reliance, Albert Ballin, Deutschland su I, II, ir III klases pasazierais ir laivai: "Mount Clay," Cleveland, Hansa, Thuringia ir Westphalia, su II ir III klases. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, geros aplinkybės.
United American Lines, Julius Rottenberg, Inc., 260 Hanover st. Boston, Mass. arba kiti igalioiti agentai.

Stebėtinai Importuotas Kalendorinis laikrodis.

Kaina dabar nužeminta iki \$6.35.

Parodo 12 metų mėnesius, 7 savaitės dienas, 31 mėnesio dienas, mėnesių permainingas, valandas, minutes ir sekundas. Gerai rodo laiką ir yra gražiai padirbtas oksiduoto metalo. Yra laikrodis, kurį kiekvienas pagirs, geris, ir iš kurio jus didžiausios. Yra vertas daug daug.

NESIUSKIT PINIGŲ. Tik prisiuskit mums vardą ir antrašą, mes užmokėsim persiuntimą. Užmokėsit tik \$6.35 patoriumi, priemes laikrodį. Pinigai sugrazinami, jei nepatinka.

KAMAR NOVELTY CO. Dept. 415,
851-44th St., Brooklyn, N. Y.

S.V. VALDŽIOS LAIVAI

I LIETUVĄ!
Per Bremen Jeigu jusų mylėtoji negali atvykt į Ameriką, delko nevažiuot į seną tėvynę jų pamatyt?
Valdžios certifikats bus išduotas jums delto, kad galėtumet sugrįžt bėgyje šėsių mėnesių be klapato per imigracijos klostatymą. Buk užtikrintas ir keliauk ant Amerikos Laivų—po Amerikos vėliava. Trečia klases ant Amerikos laivų užtikrina švarumą, valgi ir patogumą. Beno koncertai kiekviena dieną duoda palinksminimą. Matykite jusų vietinį agentą arba rašykit:
United States Lines,
45 Broadway, New York
75 State St., Boston, Mass.
Valdantieji Operatoriai del U.S. SHIPPING BOARD.

1899 1924

25 METŲ
JUBILEJINIS ISPARDAVIMAS!!

Per 25 metus mes patarnavome publikai ir daugelis tukstančių mūsų kostumerių pasakys jums, kad jie visada buvo užganėdinti. Švesdami mūsų dvidešimtis penktą gimimo jubilį, mes pasulome \$300,000 vertės stako rakandų, grafonų, pesių, divonų, radijų, dvaračių, drapanų ir auksinių daiktų papigintoms kainomis, nuo 20 ir 50 nuošimčių.

SPECIALIAI TIK ŠIĄ SAVAITĘ.

Kas pirtks pas mus vaikams kariatukes, gaus dovanų auksinį žieduką del kudikių. Taippat Sofkas parduoda su nupigintomis kainomis. Pirtk viską galima ant lengvų išlygų!

Juozas Svederskis,
dirba šia per 8 metus, ir suteikia kogeriaus patarnavimą visiems lietuviams.
Pirkit čionais ir taupykit PINIGUS!
Nepraleiskite progos, išpardavimas baigiasi šia savaitę.

AMERICAN SUPPLY CO., INC.,
76-78 Front Street,
Worcester, Mass.